

D'ACI I D'ALLA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
LLIBRERIA CATALONIA: PLAÇA CATALUNYA, 17

Maig 1950

Preu: 1'50 Ptes.

**Quien dice hermosos dientes,
dice: Dentol....**

EL DENTOL (agua, pasta y polvo) es un dentífrico que, además de ser un excelente antiséptico, está dotado de un perfume muy agradable.

Fabricado según los trabajos de Pasteur, destruye todos los microbios nocivos de la boca, impide también y cura seguramente las caries de los dientes, las inflamaciones de las encías y de la garganta. En pocos días da a los dientes una blancura resplandeciente y destruye el sarro.

Deja en la boca una sensación de frescura deliciosa y persistente. Ejerce su acción antiséptica contra los microbios de la boca durante 24 horas, por lo menos.

Empleado puro con algodón, calma instantáneamente los dolores de dientes más violentos.

La PASTA DENTOL se vende en cajas de vidrio y en pomos modelo grande y chico.

Simplex

EL COLL
MES CHIC
DEL MÓN

COMODE • SENZILL • ELEGANT • INARRUGABLE • ECONÓMIC

"CAMPEÓN"
PATENTADO

Caixa de cabals «Invulnerable»

(Terror dels Lladres)

Resistent a l'incendi, enderroc, taladre de mà, elèctric i soplet d'òxid acetilè

Fabricants:

S. A. E. DE CAIXES INVULNERABLES

Fernando, 59 - BARCELONA

PIERNAS
JOVENES Y
ESBELTAS
GRACIAS A LA

media

Académic
-MALLAS EXTENSIBLES SIN GOMA-

contra las
varices

INVISIBLE
BAJO LA MEDIA DE SEDA

LA UNICA
CON TALÓN
ESPECIAL
REFORZADO

EJERCE UNA
PRESIÓN
ASCENDENTE
Y CONTINUA
QUE FACILITA

LA CIRCULACIÓN DE LA SANGRE

En principales tiendas de Ortopedia y en Casa BLOCH - Rambla Cataluña, 11

PATENTADA
EN
TODOS
LOS
PAISES

Warner's

li ofereix

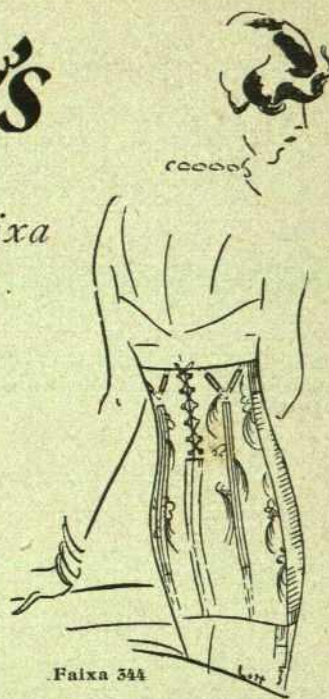
aquesta **nova** faixa

ideal per a la

nova silueta

Duu la cintura graduable per mitjà de cordons completament imperceptibles.

Va proveïda d'un nou vari-llatge patentat en forma de «Y», que assegura la perfecta comoditat i evita qualsevol abultament antiestètic a la cintura.

Faixa 344

Les faixes Warner's seran les millors col·laboradores de la seva elegància. Sempre duen estampada en l'interior la marca que les garanteix.

DE VENDA: G. A. «El Siglo» Secció de Cotilles - El Corsé Higiénico:

Lauria, 49 - La Condal: Portaferri, 28 - El Corsé Americano: Boqueria, 25 - Corseteria Imperio: Fernando, 31.

PERFUMERIA
GAL MADRID BUENOS AIRES LONDON NEW YORK

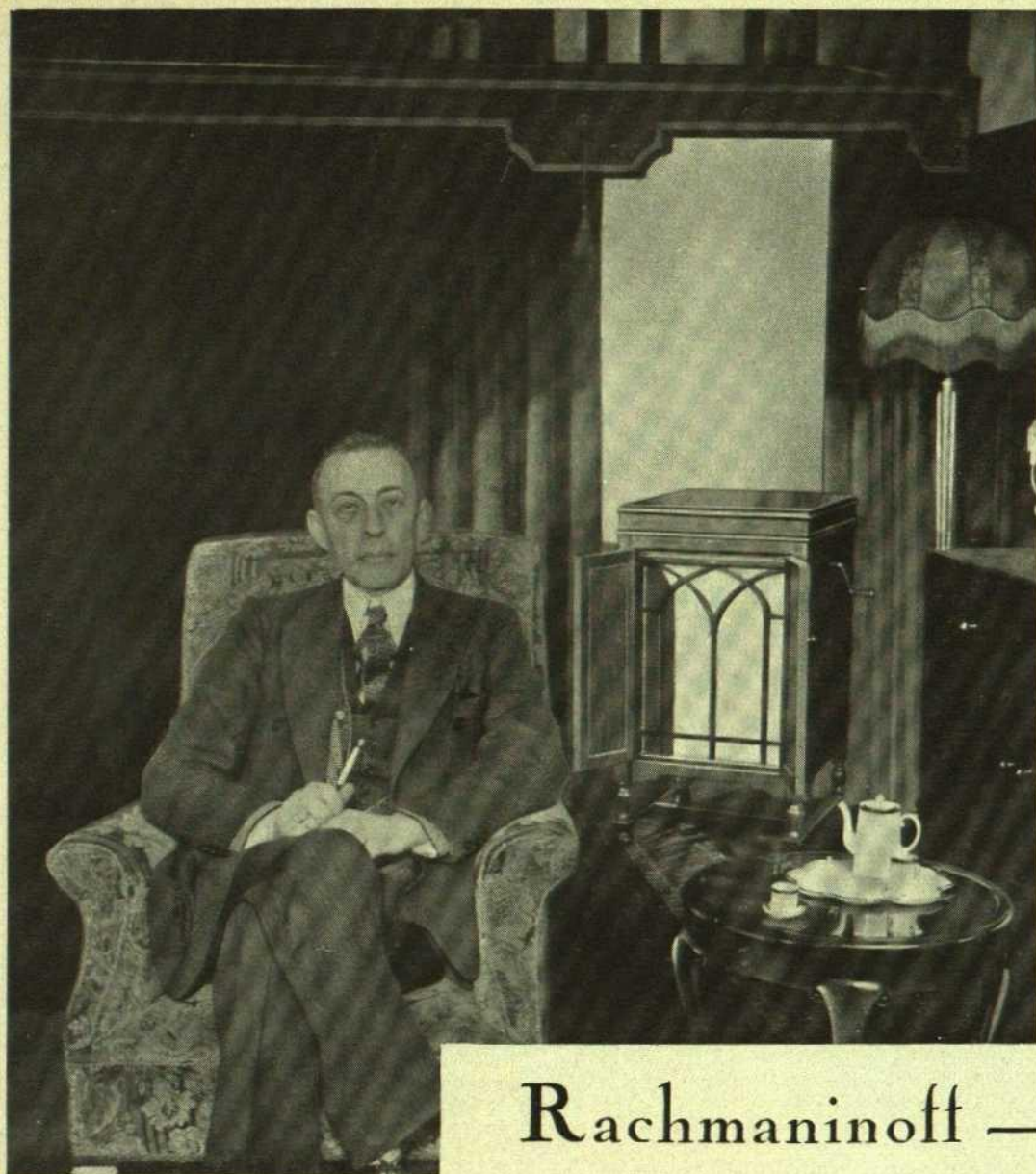
El seu dentífric és aquest

Les dents serveixen per menjar i per riure. Consevi-les fortes i formoses. Eviti la seva ruïna. Deixi ben descoberta la seva blancor. Usi cada dia aquest dentífric de confiança: Dens. Es un bon desinfectant de la boca i un excel·lent producte per conservar blanc i formós el dentat.

PASTA

DENS

Disol totes les impureses que entelen les dents. No ataca ni ratlla l'esmalt. Refresca la boca. Té olor i gust de menta.

Sergi Rachmaninoff escolta — a casa seva — la música que admirablement reproduceix el gramòfon «La Voz de su Amo»

“Mai no hauria cregut—diu

Rachmaninoff — que la música pogués ésser reproduïda amb una tan perfecta i bella sonoritat”

Sergi Rachmaninoff, el gran pianista rus, reposa i gaudeix, mentre tant, el plaer d'«escoltar-se». Del magnífic gramòfon brollen nets i clars, els compassos d'aquelles mateixes obres que — en els seus recitals — el públic segueix nota per nota, meravellat de l'art del músic insigne.

«Mai no hauria cregut — diu Rachmaninoff — que la música pogués ésser reproduïda amb una tan perfecta i bella sonoritat. Toco en el meu gramòfon «La Voz de su Amo» molts discos—les meves pròpies composicions i les d'altres artistes admirats i aplaudits — i confes-

so que escolto amb veritable admiració l'absoluta puresa amb què es percep el so de cada instrument, les veus i els conjunts orquestrals, fins en els moments en els quals aquests assoleixen major brillantesa».

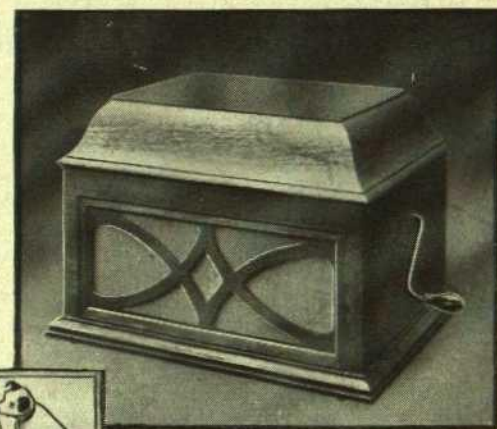
Sergi Rachmaninoff ha confiat la impressió del seu repertori a «La Voz de su Amo» i el seu nom figura entre la valuosa llista d'artistes

LA VOZ DE SU AMO

COMPANYIA DEL GRAMÓFON, S. A. E.

Barcelona. . . . Urgell, 234

Madrid. . . . Pi i Margall, 1

El nou model de taula «La Voz de su Amo» n.º 104. Un moble elegant i un aparell reproductor inmillorable.

**DINAMICO!
I EL NUEVO**

Más fuerza por kilo de peso que cualquier otro coche de su precio

AGENCIA STUDEBAKER

C. VALENCIA 295

Excel·lent
aigua de taula

AGUA VALL-PAR

FONT DE SANT ALBERT

«PENITENTS»

VALLCARCA (BARCELONA)

Bicarbonatada-sòdica Ràdio-activa:

Per les seves puresa, lleugeresa i digestibilitat, l'Aigua Vall-Par és una aigua de valor incomparable.

DIPOSIT GENERAL:

PARIS, 174 : TELEFON 77410

SOMBRERERIA

COMAS,
S.A.

CAMISERIA
SASTRERIA

SA BATERIA

Passeig de Gracia
Ronda Sant Pere

Especialitat
en articles
per a
senyor

CORBATES

DISTINCIÓ I ELEGANCIA
els dona l'ús d'un binocle

“BUSCH”

LA MAXIMA QUALITAT

Més de 50 models per a teatre

esports i excursions

Demani preus i detalls a

CARLES TUTUSAUS
OPTIC-FABRICANT

Boqueria, 22 i Raurich, 2 - Barcelona

MOBLES

A. NAVARRO

Casa establerta en l'any 1892

Magatzem Taller
Balmes, 68 i 70 - Tel. 71654 - Balmes, 88

Tenim una bona
existència en jocs de
menjador, dormitori,
despatx, rebedor, etc.
Especialitat en sillons
gran-confort.

Projectem i construïm
acuradament tot el
que convingui.

Facilitats de pagament

**PROPERES
EXPOSICIONS**

Fins al 9 de maig
Santasusana

Del 10 al 23
Vidal i Quadras

Del 24 al 6 juny
Mateu Serra

Passeig de Gràcia, 34

Telèfon 13704

AIGUAFORT DE GIL MORENO
Venda exclusiva a

LA PINACOTECA

PER A SPORT
PER A VESTIR
PER A CARRER

ASTRE

PUIGVERT

DE LUXE

RONDA DE SANT PERE, 5-1er

— TELÈFON, 19800 —

BARCELONA

a.masallach
es l'artista capilar
de tota dona elegant

88 RAMBLA DE CATALUNYA
(Xamfrà Mallorca) Teléfono 73968

ondulacions
permanents
masatges
tintures
postissos
manicures

Una Novetat

molt interessant que

presentarà aviat

Au Corset Élegant

Avinguda Portal de l'Angel, 7

CALLISTÈ
PERFUM DE L'ARISTOCRACIA

NICE - PARIS

DE VENDA EN LES PRINCIPALS PERFUMERIES

Concessionari per a Espanya: J. IDANTE: R. St. Antoni, 35, Barcelona

Sastreria

Josep albert
pelayo, 11 primer pis

Novetats

REPRODUCCIONS D'ART ESCULTORIC

La Venus Arles

i centenars d'altres reproduccions directes de l'estatuària clàssica, grega o llatina i motius ornamentals de tots els estils i èpoques, constitueixen les nostres galeries d'art ::::

Les nostres reproduccions, patinades o sense patinar es confeccionen en guix, pasta, pedra artificial i terra-cotta, tant per a la decoració d'interiors com per a l'ornamentació de jardins :::: i parcs ::::

Demaneu-nos catàlegs, veritables referències d'art que enviarem contra remesa de ptes. 2 en segells de correu.

VENUS ARLES, LOUVRE, PARÍS

REPRODUCCIÓ EMPLAÇADA EN L'EXPOSICIÓ DEL PALAU NACIONAL EN L'EXPOSICIÓ DE BARCELONA

LENA, S. A.

FABRIQUES A RIPOLLET (BARCELONA)

EXPOSICIÓ I VENDES: Roselló, 238 (tocant al Passeig de Gràcia)-BARCELONA

BOQUERIA,
25

B
A
R
C
E
L
O
N
A

Telèfon
18685

Corsé Americano

Una COTILLA
elegant
per tota dama
elegant

Faixes - Sostens

J. PALAU

MOBLES
LAMPARES
OBJECTES
PER A REGAL

RAMBLA DE CATALUNYA 51
TELEFON 13713 BARCELONA

Un testimoni més de la fama que gaudeixen els Productes de Bellesa del Dr. Fleming

Productes insuperables de Bellesa

del

DR. FLEMING

PARIS — NEW-YORK

MEDALLA D'OR:

Exposició Internacional de Barcelona

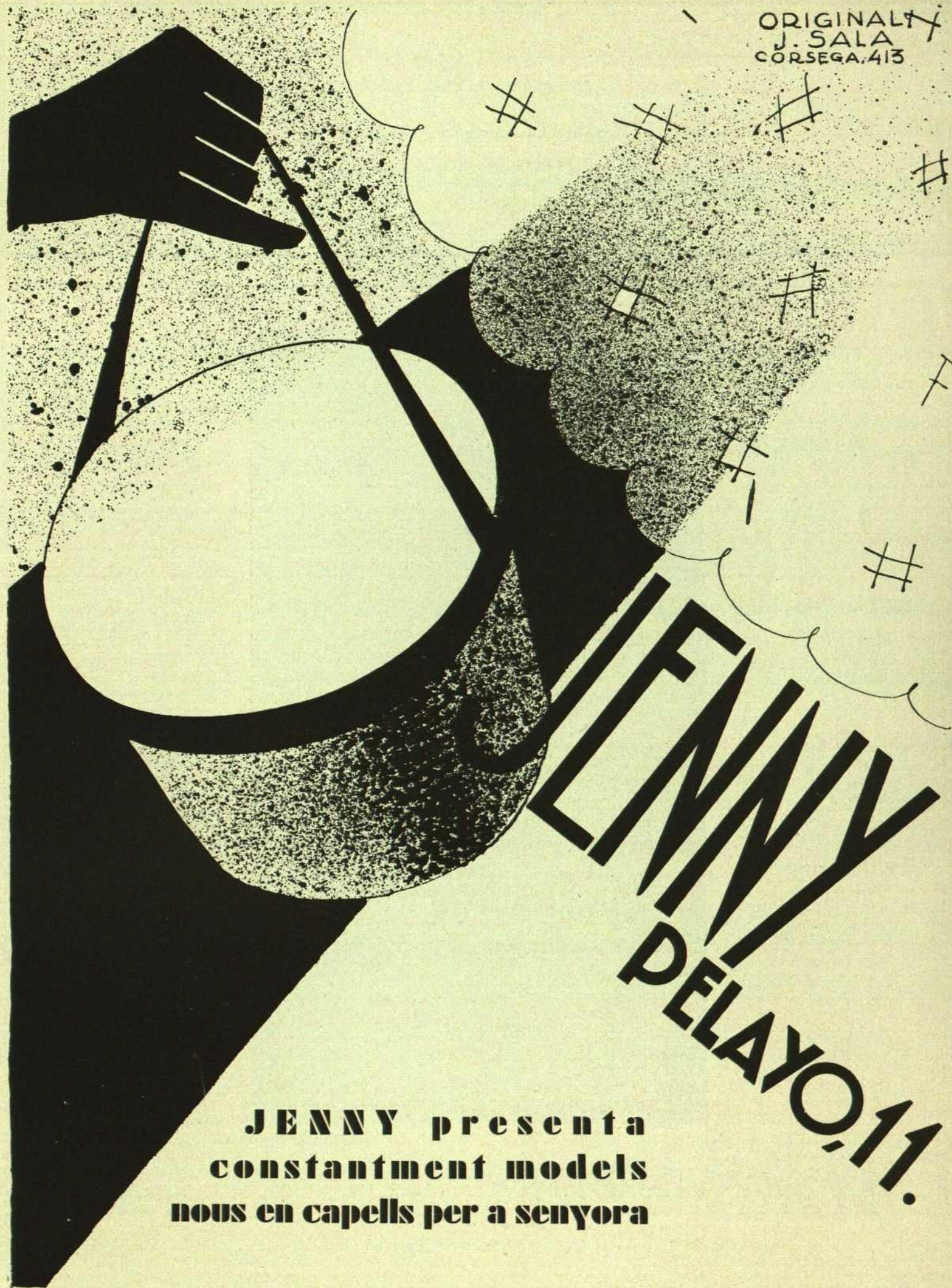
Depilatori Dr. Fleming

Molt eficaç i de perfum agradable

Consulti's desinteressadament per al tractament de bellesa en general, en e's salons de Bellesa de la

PERFUMERIA IDEAL - Carrer de les Corts, 648

ORIGINAL
J. SALA
CORSEGA, 413

**JENNY presenta
constantment models
nous en capells per a senyora**

"MADAME X"

Faixes de cautxulina per a aprimar

Rambla de Catalunya, 24
(entre Corts Catalanes i Diputació)

La higiene íntima no és tan sols un deure de dona. Es, també, un deure d'esposa

Les mares han de dir-ho a llurs filles

Ja en els pensionats s'ha de saber i en les llars no ha d'oblidar-se

Ptes.

3'50

la capsa

Per això parlen de «MADAMEX»

Les mares a llurs filles

Les professores a llurs deixebles

Les germanes de la caritat a llurs malaltes

El metge a llurs clients

"MADAMEX"

es troba de venda a tot arreu

"MADAMEX" és l'apòsit femení per excel·lència

PRODUCTE PATENTAT

MAGAZINE CATALA

Preu: Exemplar, 1'50 ptes.

D'ACÍ O D'ALLÀ

DIRECTOR CARLES SOLDEVILA

sumari

	Pàgines		Pàgines
Portada. Retrat del senyor Carles Bosch i Romaña, per <i>Vicens López</i> .		Les figures de la Passió, per <i>Octavi Saltor</i> .	158
Betty Compson, artista del cinema	144	Alqueries valencianes, per <i>Almela i Vives</i> .	159
Gustau Gili o la passió dels bells llibres, per <i>Just Cabot</i>	145-146	De la frivolitat a la intrepidesa	160
Films, per <i>Feroni Moragues</i>	147	Job, Proverbis, Eclesiasta.	161
Pere Pruna i l'equilibri plàstic, per <i>Guillem Díaz Plaja</i>	148-149	Felicitat, amor d'una hora, per <i>Ferran Soldevila</i>	161
El Doctor A. Calmette.	150	Avisos de la moda primaveral.	162-163
La vacunació antituberculosa amb el B. C. G., pel <i>Doctor Lluís Sayé</i>	151	L'Algèria pintoresca, per <i>Miquel Joseph i Mayol</i>	164-165
Indis, per <i>Artur Perucho</i>	152-153	La renovació de l'art decoratiu.	166
Oxford i Cambridge	154	De la profunditat i de les seves aparences.	167
El caràcter barcelonetà, per <i>A. Capmany</i>	155	Modernitat.	168
Font del Comte l'Arnau a Sant Joan de les Abadesses.	156	Maria Vila	169
El retorn de Robert Gerhard a la nostra ciutat, per <i>Maria Carratalà</i>	157	Lletra de París, per <i>Adolphe de Falgairolle</i>	170-171
		Joan Busquets.	172
		Converses femenines, per <i>Myrurgia</i>	173
		Aniversaris, per <i>N. R.</i>	174

GRAVATS DE J. M. LLOVET

ABONAMENT:

BARCELONA: ANY, 15 PTES.	BARCELONA: SEMESTRE, 8 PTES.
FORA: » 16 »	FORA: » 8'50 »
AMÈRICA » 18 »	BARCELONA, TRIMESTRE, 4 »
ESTRANGER » 22 »	FORA: » 4'50 »

MAIG 1930 — NÚM. 149 — VOL. XIX

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

LLIBRERIA CATALÒNIA

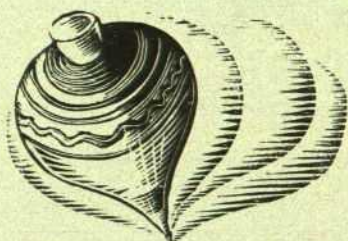
PLAÇA DE CATALUNYA, 17 — TELÈFON 12456

Betty Compson

El seu rostre finament subratllat pel maquillatge sorgeix entre els rulls d'una cabellera daurada... ¿Una aurora o un capvespre? Betty Compson no és de l'última, ni de la penúltima fornada. Sigui com sigui, ella ha ocupat dignament el seu lloc.

D'ací i D'allà

Gustau Gili o la passió dels bells llibres

El títol que encapçala podria fer així també, amb menor exactitud: «Gustau Gili o la dèria de l'exemplar únic», sinó que aquesta segona versió suggereix massa la idea d'extravagància ridiculitzada per uns versos coneguts entre els bibliòfils:

*C'est elle, Dieux, que j'en suis aise!
oui, c'est la bonne édition;
voilà bien, pages neuf et seize,
les deux fautes d'impression
qui ne sont pas dans la mauaise.*

I precisament els exemplars únics del Sr. Gustau Gili, són únics per llur perfecció, no pas per llurs tares. No interessa a aquest exigent col·leccionista la possessió del llibre més difícil de trobar del món pel sol fet d'ésser introbable. El que li interessa, i per tal d'aconseguir-ho no plany esforços de cap mena, és l'exemplar perfecte, ben imprès en el millor paper, que després ell farà vestir amb la relligadura més sumptuosa i més adequada. Encara, abans de relligar-lo, procurarà convertir-lo en plusquamperfecte *trufant-lo* amb aquells complements que en pocs anys, mesos potser, fan pujar vertiginosament l'estima d'un exemplar així. Però ara cal ampliar, per als no iniciats, aquesta explicació.

Si alguna vegada veieu anunciat algun llibre de luxe del qual es tiren cinc, dos, àdhuc un, exemplars en el millor paper, xina o japó, i aquests exemplars triats

són acompanyats de *suites* de les il·lustracions, o d'algun original d'aquestes, o de quartilles autògrafes de l'autor, o d'il·lustracions refusades, o de la descom-

exemplar serà aviat convertit en únic—si no n'era ja—pel seu propietari, el qual hi afegirà originals i autògrafs i *suites* i planxes d'il·lustracions que el posaran per

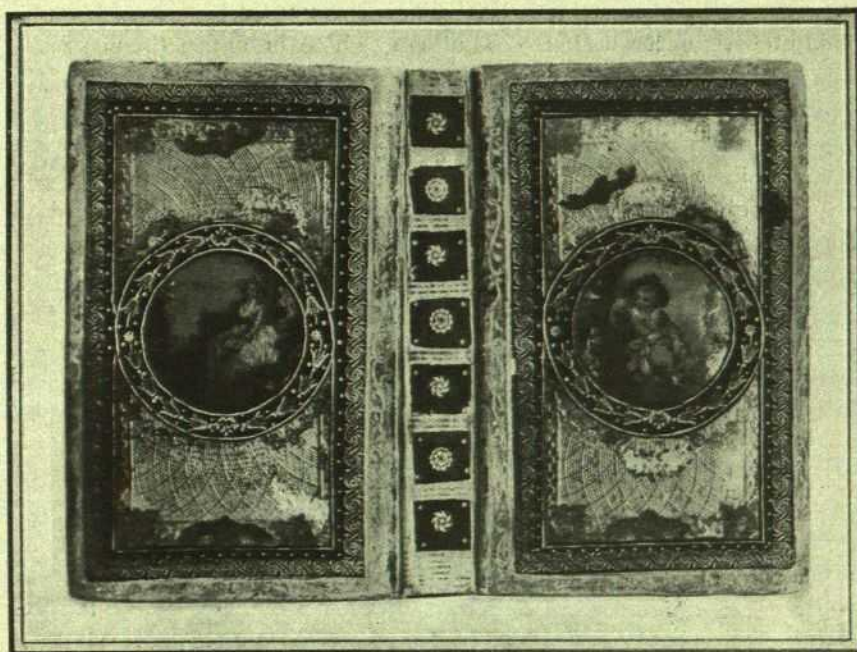
damunt dels seus germans d'origen. Enriquir, completar un llibre és el que, amb paraula manllevada al lèxic gastronòmic, s'anomena *trufar-lo*. I aquesta operació, el Sr. Gili mirarà de fer-la encara que l'exemplar sigui ja, de bon principi, únic.

Qualsevol creurà, potser, que aquestes filigranes de bibliòfil s'obtenen amb diners i prou. Si només fos això no en parlariem. No s'obtenen de franc, és clar, però a més a més dels diners cal posar-hi gust, intel·ligència, passió, aquella passió gràcies als engrescaments de la qual la col·lecció del Sr. Gili és

la millor de Barcelona quant al llibre modern i comparable a les millors de l'estranger.

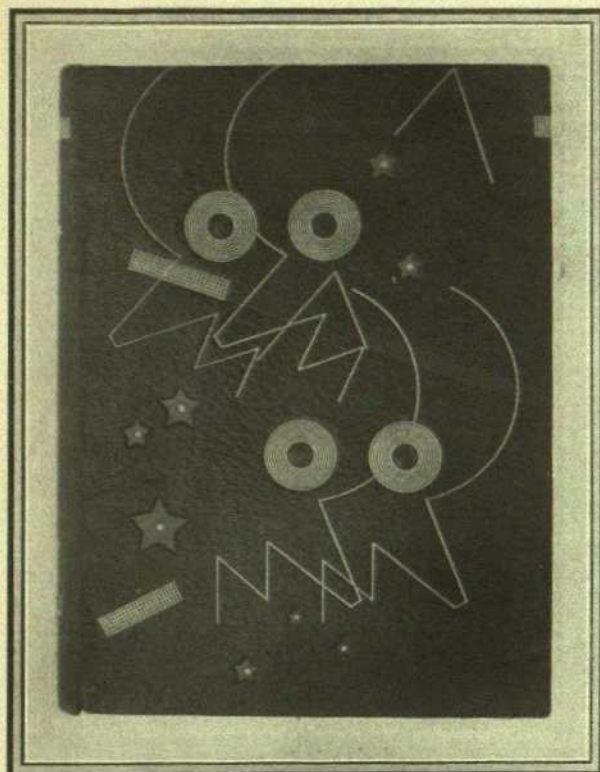
Descriure-la és impossible en un article: una biblioteca, només un catàleg la pot descriure.

Caracteritzem sumàriament la del senyor Gili dient que aplega els espècimens més reeixits de l'art del llibre, de qualsevulla època que siguin, però principalment de l'actual. Un incunable no hi tindrà entrada si no és una obra tipo-

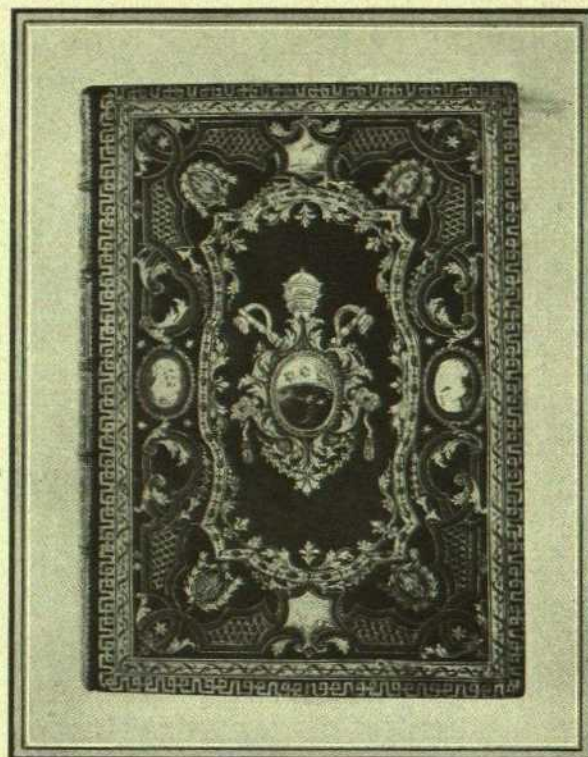

Una relligadura francesa del segle XVIII.

posició dels diversos tiratges si les il·lustracions són en uns quants colors, penseu que si el nom de l'autor del text i el de les il·lustracions i el de l'editor i el de l'impressor són una garantia en opinió dels bibliòfils que no s'enlluernen davant del luxe que no va acompanyat del bon gust, penseu, dic, que el Sr. Gustau Gili s'ha subscrit per endavant a algun d'aquests exemplars que ben pocs privilegiats al món podran haver. I penseu encara que, per poc que pugui, aquest

Bellíssima relligadura
segle XVIII amb
emblemes pontificis

Relligadura mo-
derna realitzada
per LEGRAIN

gràficament perfecta, en bon estat i que no desentoni, per fatigada, dels seus ben agençats companys de prestatge.

El nucli originari d'aquesta biblioteca, les primeres obres amb què inicià la seva col·lecció el Sr. Gili, són les obres referents al llibre, a la seva història, al seu art i a la seva tècnica. En un progressiu i il·limitat engrescament, que qualsevol bibliòfil troba la cosa més natural i explicable del món, el Sr. Gili passà a ampliar la seva biblioteca amb la recerca d'exemplars representatius, ja per si, ja per la relligadura, d'una època, d'una modalitat. Per això entre els seus llibres n'hi ha de tècnicament perfectes, sumptuosament realitzats a més a més, d'un gust que xoca amb el nostre, i amb el seu, però que són, amb tot, inestimables documents, veritables peces de col·lecció, objectes d'un museu del llibre en el qual la vulgaritat no té entrada.

Pres del vertigen del bibliòfil, que és com el de tots els col·leccionistes (no diuen mai prou), sentint com pocs el plaer gairebé físic que procuren els bells llibres, el Sr. Gili s'ha procurat totes les produccions que ha pogut dels noms més cotitzats en la borsa de valors de la bibliofília. Tot l'art modern del llibre hi és representat en el que ha elaborat de millor. Però tots els sacrificis procuren, als ulls del bibliòfil de debò, una satisfacció que els compensa de sobres.

I bé, d'aquesta que en diríem bibliofília passiva malgrat l'activitat que cal esmerçar-hi, el Sr. Gili, seguint una corba naturalíssima en qui com ell té un nom en la indústria editorial, es proposa de passar a la bibliofília activa llançant una col·lecció de llibres de luxe. Aviat, penssem, podrem veure'n el primer fruit.

La llarga experiència, els extensos coneixements, el flaire segur—condicions sense les quals no hauria pogut constituir la seva esplèndida biblioteca,—permeten d'assegurar que la col·lecció en vies de

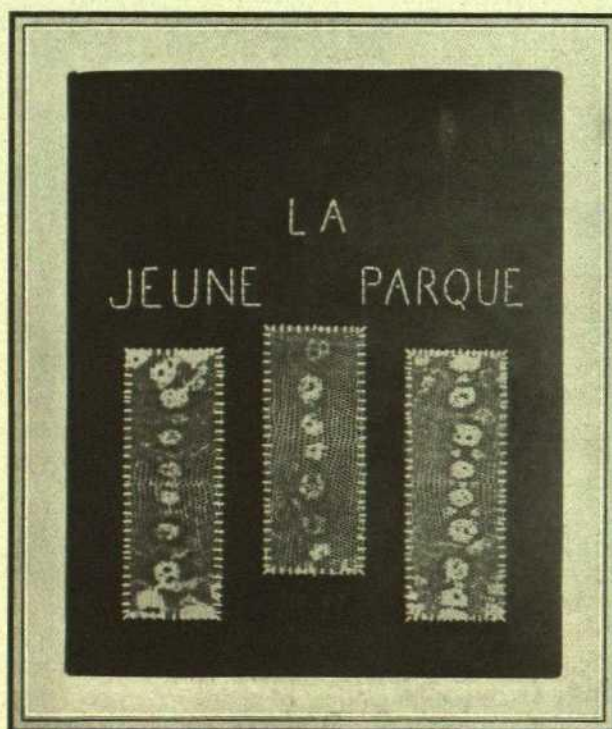
realitzar-se sota la direcció del Sr. Gili suportarà d'ésser comparada a les millors estrangeres i àdhuc que superarà moltes d'aquestes.

El Sr. Gili, però, es trobarà—i ja ho sap—amb un punt a resoldre, i aquest és el de l'escàs públic que en les nostres latituds té encara una iniciativa d'aquesta mena. Cal que els rics que vulguin saber-ne ésser s'adonin d'una cosa de la qual no s'han adonat gaires: que una biblioteca escollida és el senyal més segur de distinció; que no hi ha casa que pugui legítima-

ment aspirar a passar per ben posada sense uns quants bells llibres; que no és possible una *elite* sense aquests refinaments; que si hem acordat que l'esnobisme té una utilitat, la de fer possibles les empreses espirituals és la millor; i que en recomanar, per bé que amb escassa autoritat, l'adquisició de bells llibres, pensem afavorir més que ningú el comprador.

Podríem encara donar, com a darrer argument, un que molts jutjaran el de més pes: que comprar bons llibres és adquirir un valor que no fa sinó augmentar amb el temps. El bibliòfil *pur-sang*, que vol morir voltat dels seus llibres, relega aquesta consideració a un pla allunyat. Però com que del que es tracta és d'acabar aquest article estimulants l'afició a comprar bons llibres, cal recórrer a tots els arguments.

JUST CABOT

Una obra de Paul Valéry relligada per L. D. GERMAIN

UN art demostra tota la seva excel·lència quan les seves coses secundàries són reeixides. Una ratlla de Picasso, quatre compassos de Bach, una pàgina de Mark Twain ens revelen ja tota la bellesa possible d'un dibuix, d'una fuga, d'una novel·la.

Comparem que la Paramount faci la seva propaganda a base d'un gran film com *El patriota*, per exemple. Però d'ací uns quants anys, a l'hora de fer revisions, en tindrà prou amb un film com *Beggars of life* («Mendigos de vida» en la versió espanyola) que només ha rodat tres dies per una de les nostres millors pantalles, perquè les empreses no s'havien adonat de la seva bellesa.

La tècnica per la tècnica, l'obsessió per la psicologia complexa, el turment de la transcendència, la simbologia a ultrança (defectes d'alguns films americans, de molts films europeus) són negades rodament, per la naturalitat, la simplicitat, la ironia i la claredat de *Beggars of life*.

Un film corrent, concebut sense cap preocupació ni cap determinisme i que té quatre qualitats difícils de reunir i combinar. Quatre qualitats que no decauen mai seguint tota la línia del film.

Alguns dels millors trucs de la tècnica — imatge de la persona que mira per una finestra reflectida en el vidre, superposició de dues imatges per exposar un fet pretèrit — han estat usats en aquest film, però amb una naturalitat tan gran que l'espectador no se'n dona compte. El gran avantatge d'usar els trucs com a mitjà i no mai com a fi.

Per això William A. Wellman, el director d'aquest film, ha pogut aconseguir una simfonia a base de rodes i frens de ferrocarril, i a base de sons i xiulets i esbufecs de locomotora. I ha aconseguit aquesta simfonia sense produir cap enuig a l'espectador: primerament perquè ho dona en la proporció justa — qualsevol altre, content de la seva troballa ens hauria fet veure i sentir rodes de tren durant mig quilòmetre de cinta; segonament perquè se n'ha servit amb una gran naturalitat; el tren no passa, les

Una obra mestressa de la pintura? No; simplement Louise Brooks i Richard Arlen en un primer terme admirable

FILMS

BEGGARS OF LIFE

rodes no es mouen, els frens no xisclen sinó és per portar un valor nou a la vida dels personatges. Els trens de *Beggars* assoleixen tota llur bellesa perquè el paisatge per on es mouen no fóra possible sense ells. Hi tenen la naturalitat d'un arbre, d'un núvol, d'un ramat. I no solament els trens sinó totes les coses que componen aquell paisatge, meravellosos de tan simple, hi són servides amb una naturalitat sorprenent.

El film no proposa ni vol resoldre cap problema. El seu tema no ve d'enlloc ni va enlloc. És simplement la descripció de vint-i-quatre hores d'una noia. I aquestes vint-i-quatre hores són tan plenes de vida i de realitat que aconsegueixen l'interès d'una gran creació psicològica.

Tot però hi és simple, tot hi llisca. Hi ha la psicologia de la noia entera, excepcionalment femenina, la del xicot rodamons, una mica indecís i la del vagabund professional dèspota i egoista però d'una inquietud encisadora. I encara, tot l'aiguafort admirable dels altres vagabunds que donen l'ambient de la cinta i el color de les escenes.

La mica de drama del tema, la gran emoció de les escenes dels trens, porta sempre l'afegit d'una fina ironia (intel·ligentment subratllada per la música). Totes les escenes dels vagabunds, amb el judici del tribu-

nal i la baralla dins el vagó són de les millors coses que s'han realitzat dintre el seu ordre.

Wellman ha sabut trobar, pel tarannà del film, el valor adequat a cada element. Ha donat un predomini marcat dels segons termes als primers per tal com li calia més crear ambients que no marcar psicologies. No obstant algun dels primers termes són d'una expressió excel·lent. Remarquem l'inici d'idil·li dintre el pallier, d'una força psicològica insuperable.

Wellman ens ha donat, com pocs altres, una gran expressió, a base de claredat, amb fragments de peus i cames. El caminar del noi i la noia per damunt de les travesses del tren i per damunt dels camins dona una

noció de l'estat d'ànim d'aquelles persones, absolutament reeixida.

Louise Brooks ha demostrat amb aquest film que era una gran artista. Amb la seva contenció, amb la seva serenitat de rostre es col·loca de ple dintre l'escola dels Clive Brook i dels Lewis Stone. Els seus ulls, la seva cara, el seu gest, amb el mínim de moviment assoleixen el màxim d'expressió. Inoblidable la seva explicació del crim que dona origen a l'obra.

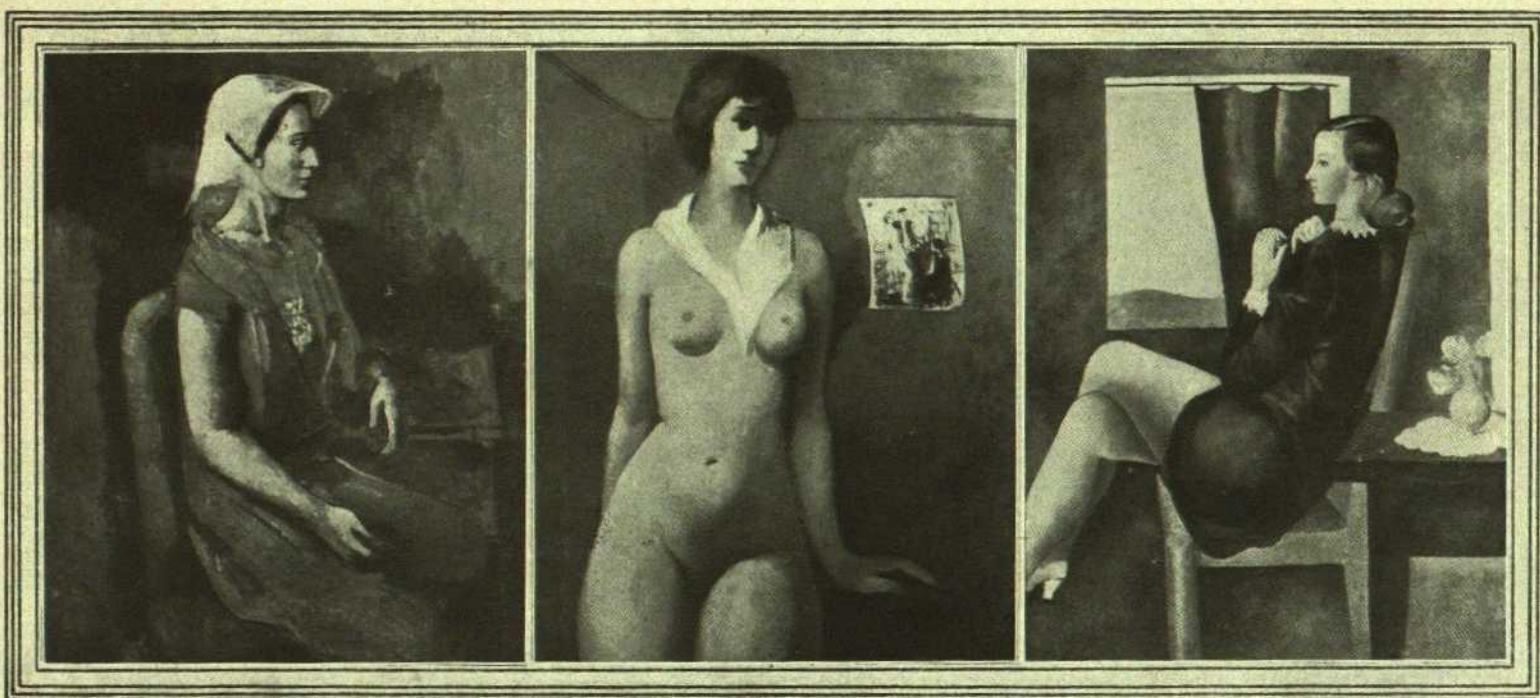
Wallace Beery ha vingut a demostrar una vegada més el valor que té el director en el cinema. Que lluny està d'aquell Wallace Beery de la sèrie dels *Reclutes!* En *Beggars* ha pogut demostrar tota la força del seu talent. Dintre l'escola dinàmica, assoleix com un Bancroft, tot el que vol amb les contorsions del seu rostre.

Richard Arlen actua amb una gran comprensió el tipus que representa. No és un artista brillant, però és un èxit indiscutible mantenir-se artista des d'una segona línia.

Beggars of life és un film que a malgrat d'estar produït per anar a raure al rengle de les segones o les terceres categories està ben sovint freqüentat de les obres mestres.

En un dia no llunyà, ell tot sol ens podrà donar la tècnica del que és avui el bon cinema.

JERONI MORAGUES

Pagesa d'Auvèrnia

Marsella

Noia vora la finestra

PERE PRUNA I L'EQUILIBRI PLÀSTIC

per GUILLEM DIAZ PLAJA

A Sébastien Gascb

ARA fa cosa de tres anys, un pensador alemany, Ernst Robert Curtius, va publicar una patètica crida que ell titulava «Restauració de la Raó». La seva força commogué l'Europa intel·lectual. Ernst Robert Curtius postulava el retorn a la Intel·ligència i a l'Ordre. Calia, deia, convertir la nostra «âge critique» en una «âge organique», constructiva i d'acord amb la més estricta de les realitats. Una urgència de disciplina calia que fos contraposada a la follia de les evasions de la vida real—simbolisme, surrealisme—que actuava damunt l'espiritualitat del nostre segle.

És evident, però, que Curtius, com tots els pensadors encarats amb l'estat d'espirit del nostre temps—Freud, Keyserling, Benda, Ortega y Gasset—no descobria res. Purament—transcendentalment—estructurava. Cercar en el panorama intel·lectual europeu els punts bàsics d'aquesta estructuració és un deport suggestiu. És ben clara aquesta tendència a l'«organització» de les arts. A una mena de rígida disciplina que equilibri el deversall de sedicions artístiques que ens han precedit. Si en poesia Cocteau diu «revenons à la rime, ce vieil stimulant de bonne marque», Gerardo Diego predica el «retorno a la estrofa» i Agustí Esclasans ens presenta una poètica d'una rigidesa neoclàssi-

ca. En la pintura, la més estricta de les realitats cerca de situar-se davant els pintors, per a ésser copsada més enllà de qualsevulla passatgera actuació dels elements visuals externs. El teatre—Kayser, Cocteau, Max Aub—cerca una economia feta de netedat expressiva. La novel·la,—recordi's l'èxit dels llibres de guerra,—l'arquitectura,

el cinema i l'escultura parteixen sempre d'un contacte estricte amb la realitat i la forma. En aquest sentit jo crec que el nostre moment actual és extraordinàriament fidel amb el seu segle. Efectivament; pot establir-se, segons aquest sentit de la realitat una línia única que va del realisme al post-expressionisme, amb les dues úniques etapes espiritualistes, que ja hem citat, de simbolisme i surrealisme, com a excepcions. És a dir que, en el fons, representen una mateixa cosa Zola, Marinetti, Le Corbusier i Togores. Fidelitat a un ambient bastit damunt una realitat estricta, però enormement expressiva.

Aquesta vegada, però, els elements espiritualistes desfermats a Europa sota l'estrella surrealista tenen una violència combativa desacostumada. La lliure subconsciència imposa les seves produccions, netes d'intel·ligència i raó, fruits de sensibilitat, d'intuïcions, de vagues suggestions inaprensibles. La lluita per la continuació de la línia marcada per la intel·ligència es fa cada vegada més difícil.

Els que volen seguir-la han de passar per una dramàtica lluita interior. Aquesta lluita es resol, unes vegades a favor de la Intel·ligència i altres a favor de la Sensibilitat. Cal cercar, però, l'equilibri entre aquests dos elements, cosa que se'ns apareix avui gairebé com

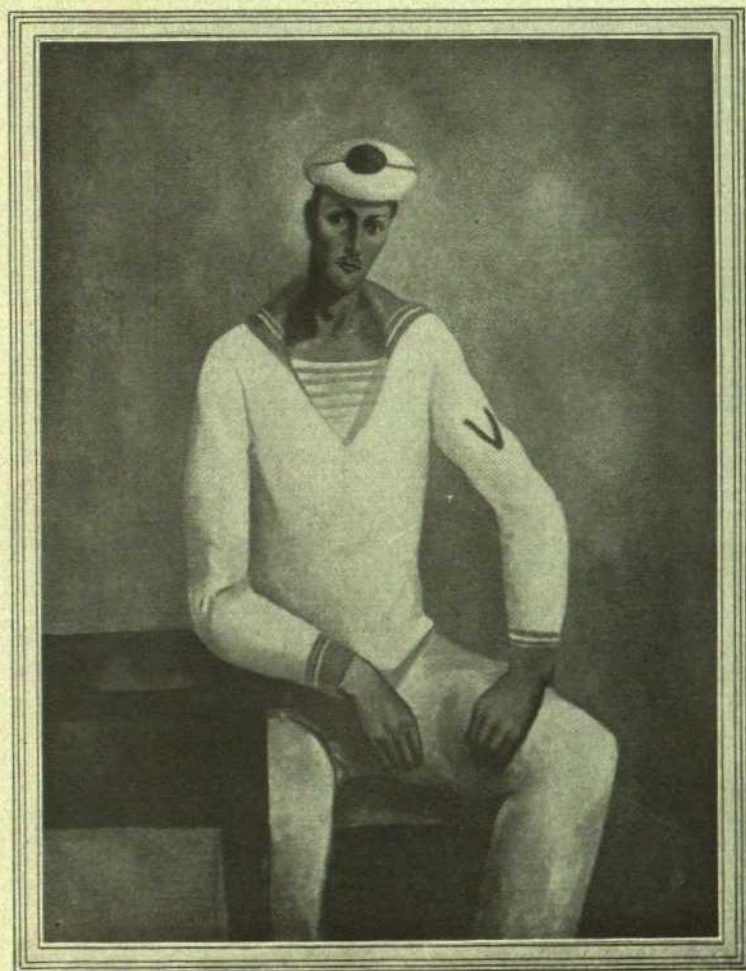
El miracle

un miracle. Aquest miracle ha estat realitzat — lloat sia Déu! — per Pere Pruna, pintor català que resideix a París i que ha exposat vint-i-cinc teles magistrals a les Galeries Areñas de la nostra ciutat.

Hom no pot pas bandejar l'emoció intel·lectual que sent davant les obres de Pere Pruna, com davant la meravellosa resolució d'un problema apassionant i d'una dificultat insuperable per als pintors d'avui. L'obra de Pere Pruna és una persistent batalla per la Intel·ligència: A cada tela hom la hi endevina amb una patètica duresa. Hom hi pot constatar les vacil·lacions i els dubtes. I la victòria final.

Victòria, però, que no comporta l'anorreament de la sensibilitat. Sinó un miraculós equilibri. Les obres de base estrictament intel·lectual posseeixen una mena d'eixuta

qualitat de retaule. La qualitat és una preocupació vistent en l'obra de Pere Pruna. «Fixeu-vos en la qualitat de les teles!» predicava un assaig de Corpus Barga. Hi ha un moment, però, que aquesta qualitat de les teles és posada en segon terme; aleshores emergeix violentament a la superfície la vida interior de l'artista, i l'element formal resta negli-

Maríner francès

rigidesa. (Recordi's l'hora típica del cubisme). Les obres obedièntes a una única direcció sensible, són d'una perillosa inconsistència. La dificultat consisteix en l'harmonia de proporcions, en la fusió dels dos elements.

Pere Pruna arriba, sobretot en dos moments a una màxima altitud en aquesta lluita per l'equilibri: «El maríner francès» (núm. 7) i «Mireio» (núm. 11), on la meravellosa fórmula és resolta amb una exquisida

Les formes són valoritzades amb tota cura i el pintor s'esmerça en el seu enriquiment plàstic i cromàtic, servant, però, sempre, una noble contenció.

En aquest sentit Pere Pruna apareix inclòs gairebé totalment en la fórmula post-expressionista que Franz Roh ha anomenat realisme màgic. Hom hi podria assenyalar influències picassianes, i àdhuc al-

«La femme rose»

git. Parlem de les teles «Esperança» i «Ave Maria» (22 i 23) i singularment «Miracle» i «Imploració» (Lourdes) marcades amb els n.ºs 12 i 21, dotades d'una impressionant intenció patètica. Fora d'aquestes teles la disciplina domina tot l'horitzó.

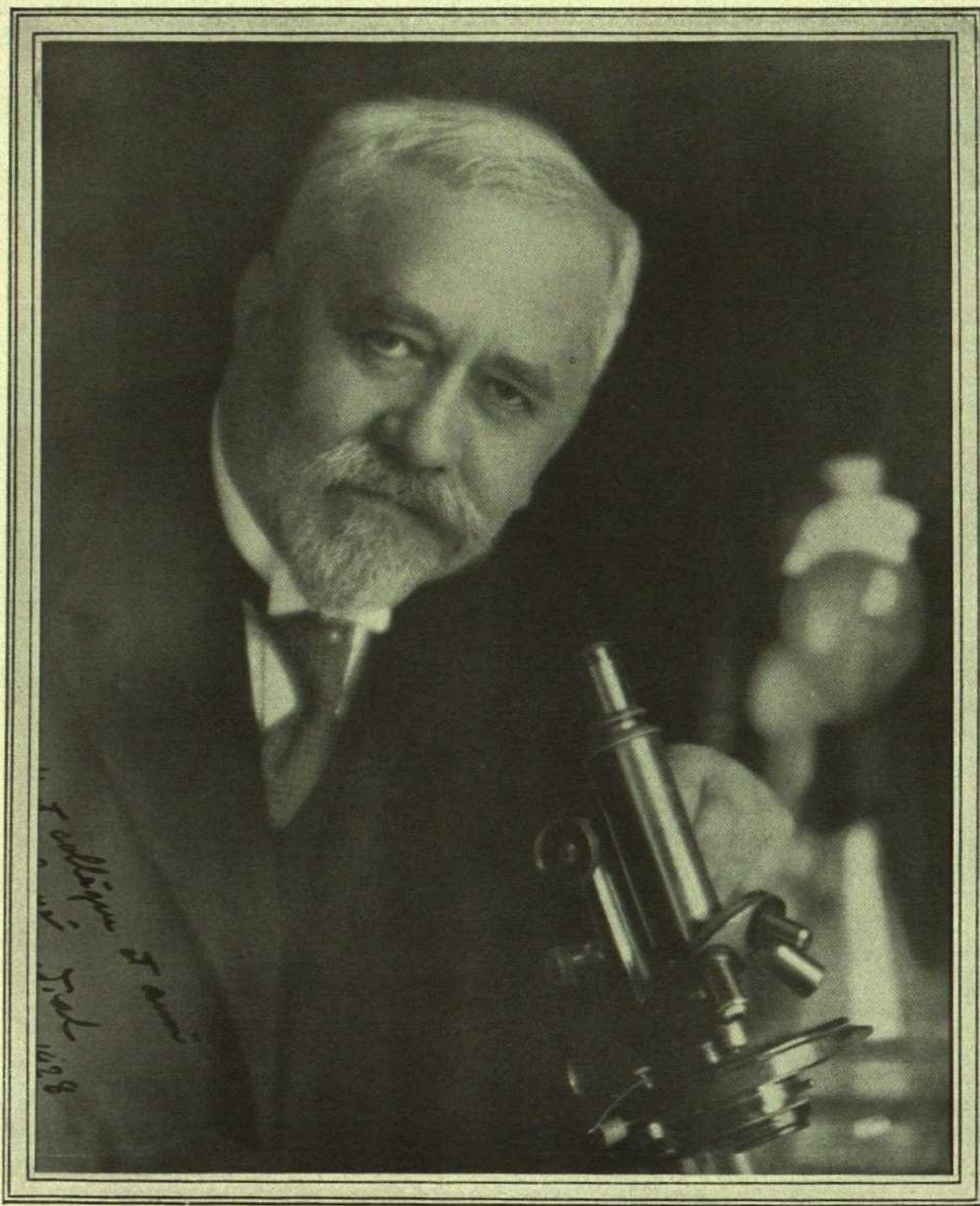
guns moments de renaixentisme italià; fins i tot hi trobem rastres del Goya pintor de retrats. Tot això, però, apareix saturat de la seva personal influència perfectament dominadora.

Intel·ligència i passió. La sensibilitat hi juga també un paper de transcendència. Hi

(Segueix a la pàg. 176)

Esports d'hivern

El Doctor A. Calmette

Aquests dies aquest home exemplar ha visitat Barcelona i ha donat una conferència a la Reial Acadèmia. Deixeble de Pasteur i de Roux va fundar els Instituts Pasteur de Saigon, Lille, Alger i Kindia. Ha salvat milers de vides humanes en descobrir el sèrum contra el verí de les serps i la vacuna antituberculosa B.C.G. un dels avenços més transcendents del nostre temps.

LA VACUNACIÓ ANTITUBERCULOSA AMB EL B. C. G.

Per què s'ha d'emprar en tots els nou-nats, i per què s'ha d'estendre el seu ús a tots els d'altres edats que es puguin vacunar.

Pel Dr. LLUÍS SAYÉ, Director del «Servei d'Assistència Social als Tuberculosos».

DINTRE de poques setmanes Barcelona disposarà dels elements per a vacunar els nens que neixen a la ciutat, amb la vacuna B. C. G. També tindrem l'organització deguda per a vacunar els que neixen a Catalunya. El doctor Palanca, Director General de Sanitat, ha anunciat que vol intensificar la vacunació amb el B. C. G. pertot Espanya. Ben aviat aquesta qüestió haurà d'ésser del domini públic perquè no es vacunarà «obligatòriament» cap nen sinó amb el consentiment dels pares, mestres o altres persones que eduquin o atenguin els infants. Cal doncs, que tot individu responsable de l'avenir d'un nen conegui què és el B. C. G., els principis de la vacunació antituberculosa i els beneficis que resulten del seu ús en un avenir pròxim i el que representen per la vida ulterior del vacunat.

El doctor Calmette i el seu col·laborador Guérin, després de 18 anys d'estudis sobre la qüestió, anunciaren en juny de 1924 a l'Acadèmia de Medicina de París, que havien obtingut, tot atenuant un bacil d'origen boví, una vacuna antituberculosa que anomenaren B. C. G. i afirmaren que era innòcua i eficaç. L'experimentació més rigorosa, tota honestat i recerca serena de la veritat científica, els conduí a estar ben segurs de llurs afirmacions. Sis anys d'assaigs en les més diversos medis científics per la comprovació de la tasca experimental i de l'aplicació de la vacuna arreu del món a més de mig milió de nens, ha demostrat la veracitat de les afirmacions de Calmette ratificades a més per una Comissió d'especialistes anomenada per la Societat de Nacions, la qual va estudiar la qüestió en octubre de 1928.

Com s'aplica la vacuna B. C. G.? El nen ha d'ésser vacunat abans d'haver contret la infecció tuberculosa virulent. Per això se li dona la vacuna per la boca en tres vegades amb un dia d'interval en els deu primers dies de la vida. Passats els deu dies l'absorció per la via digestiva és incompleta i per això és necessari donar-li una sola dosi de vacuna per la via subcutània. Com que el nen contrau la infecció tuberculosa amb extraordinària facilitat i a mesura que augmenta en edat les ocasions d'estar en contacte amb adults o nens tuberculosos i contagiats són cada vegada més grans per

fer la vacunació per la via subcutània — que pot estendre's a nens de l'edat escolar, a adolescents i a joves adults — és necessari comprovar mitjançant proves cutànies amb tuberculina si el nen a vacunar ha estat infectat o no. Si feta la prova amb la tuberculina la reacció és positiva, no es pot vacunar; si és negativa pot vacunar-se. Ni la vacunació per la via digestiva ni per la pell no determinen cap reacció i el nen vacunat es desenrotlla encara que estigui en medi tuberculós almenys com el no vacunat que viu en medi favorable. Els beneficis immediats de la vacunació es comproven per una reducció extraordinària en el nombre de nens que emmalalteixen de tuberculosi entre els vacunats malgrat viure amb pares o germans tuberculosos i per la de la mortalitat. En el primer any de la vida — el més crític — el nombre de nens vacunats que han mort per totes les causes ha estat la meitat dels no vacunats en medi anàleg; i, per tuberculosi, els vacunats han mort en la proporció d'una quarta part en relació als no vacunats. En els anys ulteriors les diferències són encara més acusades i favorables als vacunats. Ens autoritza aquesta conclusió l'estudi que hem fet comparant l'evolució seguida pels mil nens que hem vacunat des de novembre 1924 amb els no vacunats i que en nombre anàleg hem anat veient al nostre Servei.

Quan la vacunació sigui realitzada entre nosaltres en millors condicions i disposem d'elements per isolar durant les sis primeres setmanes següents a l'administració de la vacuna als nens que han nascut en els medis més contagiosos i en els que no és possible posar en pràctica cap mesura elemental de profilaxi, quan el nen vacunat rebi els beneficis de les mesures d'higiene general de què es disposa en altres països i la vacunació s'estengui al medi burgès o a la gent modesta que viu en bones condicions, les nostres xifres de mortalitat es reduiran sensiblement, essent gairebé nuls els casos de tuberculosi entre els vacunats. La vacunació per la via subcutània també ha fet les seves proves a Escandinàvia i a França, i entre nosaltres.

¿És realment necessari aplicar la vacuna B. C. G. a tots els nens* o només als que

* Només han de deixar-se de vacunar els nens que neixen amb tares que fan preveure una mort pròxima.

viuen en medi tuberculós? Les formes més terribles de tuberculosi en el nen, la meningitis, i altres tipus clínics irreparables es produeixen en més d'un 60 % de casos per contagis massius que tenen lloc fora del medi familiar. Però no és solament aquesta consideració la que obliga a defensar tot nen contra els perills del contagi extrafamiliar: és que dintre les famílies aparentment sanes, hi ha de vegades adultes o nens sembradors ignorats de la infecció, en forma continuada o no, però a la llarga fan dels infants que hi conviuen petits o grans malalts amb un esdevenir incert. La tuberculosi de l'adolescent o de l'adult resulta en un 50 % de casos d'infeccions greus infantils que no han deixat de minvar lentament la resistència del subjecte, i en altres casos d'un contagi massís en individus que s'han alliberat fins aleshores de la infecció: això passa amb molta freqüència a les poblacions rurals. Per això els joves d'una generació que arribin als 20 anys havent estat vacunats seran en condicions completament diferents dels no vacunats i tot fa preveure que la resistència donada pel B. C. G. i demostrada en l'edat de màxima inferioritat defensiva com és la primera infància, ha de reforçar-se com té lloc normalment en el curs dels anys. Tots aquests vacunats hauran tingut la petita infecció immunitzant que a més evita les formes agudes i malignes que pateixen els organismes verges de contacte amb el bacil i per tant tindran defenses incomparablement més eficients que els no vacunats. Si es vol salvar el nen dels perills immediats i llunyans de la tuberculosi, cal vacunar-lo!

Els Centres de vacunació i distribuïdors de vacuna B. C. G. a Barcelona són actualment: El Servei d'Assistència Social de Tuberculosos, Radas, 24; el Laboratori Municipal, Sicília, 44 i la Casa Municipal de Maternologia. Al servei del carrer de Radas, les hores de visita són: tots els dies feiners de 10 a 1. Quan es sol·liciti una vacunació a domicili d'un nou-nat, la infermera encarregada d'aquest servei, anirà a la casa i examinarà el nen, per tal de veure si està en condicions d'ésser vacunat, i si és així, ella mateixa farà la vacunació. També es reberan avisos per la vacunació a domicili a la Casa Municipal de Maternologia, Corts, 477, de 10 a 12.

En aquestes Institucions, i en el Laboratori Municipal es distribuirà la vacuna als melges, a les llevadores o als particulars que la sol·licitin, i les solucions de tuberculina per als assaigs previs a la vacunació per la via cutània. Al servei del carrer de Radas es resoldran les consultes referents a la vacunació. La vacunació a domicili es fa gratuïtament, així com la distribució de la vacuna.

Jovenalla índia dansant al Glacier National Park dels Estats Units, després de les cançons del «Tom-tom».

La paraula *índis* és el revelador fotogràfic que fa aparèixer unes imatges agradoses en la memòria blanca de tothom que hagi estat un infant com cal.

Els contes infantils, deixen sempre un record enutjós, de tarda d'hivern sense sol, de reclosió, potser de llarga vetllada gripal amb emanacions d'eucaliptus; sempre que en recordem algun, ens fa l'efecte que la persona que ens el contava abusava de la nostra innocència amb una manca absoluta de pietat. Per contra, les històries esgarrifoses de detectius i de terribles delinqüents, ens evocuen els moments de païra al passadís de casa, quan ens feien anar a l'altra cambra per a cercar quelcom que hom havia oblidat; i van unides a una època morbosa de nostra vida —època de misteris i de presentiments, de desigs vagues i de secrets inconfessables. Sols els indis representen els nostres dies de veritable joia, en què érem forts i sans, i sentíem una puixant vitalitat que ens feia canviar l'ombrívola classe de gramàtica pel bosc o per l'horta radiant i assolat.

L'erra més gran que cometen els pedagogs és de fer llegir als infants biografies de grans savis o de grans artistes. És una literatura massa ensopida car, generalment, els homes que han excel·lit en les ciències o en les arts, han viscut d'una manera obscura i han hagut de fer tot el que repugna la sensibilitat infantil: recloure's, estudiar, treballar disciplinadament.

La vella Cua de Vedella fumant la pipa de la pau que posseeix la tribu des de fa cinquanta anys.

Un indi amb un ruquet a les planes d'Arizona

Per a una mentalitat infantil, Adam Smith, parlant llatí i grec i sabent matemàtiques a deu anys, serà sempre un ximple al costat de Búffalo Bill o de Dick Navarro, herois esforçats de les prades americanes.

Els indis signifiquen, per a nosaltres, l'única cosa homèrica i, a l'ensem, l'única cosa sana que hem llegit en la infantesa. És una literatura a l'aire lliure, de ple sol, de vastos horitzons. Les històries d'indis i *cow-boys* són els llibres sagrats de la infantesa, i en les biblioteques de l'esdevenidor, tindran plaça al costat de la Bíblia, del Coran i del Ramaiana.

Coincideixen amb els llibres sants de totes les religions en llur fantasia i tenen sobre els altres l'avantatge del dinamisme que és la qualitat que els ha fet més filmables. Tenen l'encís de l'absurditat i agraden als nois perquè no s'avenen, ni de lluny, amb el que diuen les cartes geogràfiques

i repeteixen els mestres d'escola. Les meravelloses aventures d'indis i blancs, són la mitologia que plau més als infants, perquè és una mitologia sense mites, sense misteris i sense literatura. La geografia, en intentar ensenyar-nos que l'Índia de debò és a l'altre extrem del món, llindant amb la Xina, amb el golf de Bengala i la mar d'Oman, perd llastimosament el temps. La veritat mitològica dels infants, no reconeix altres indis que aquells que lluitaven contra la barbàrie anglo-saxona, des de les terres calentes de Mèxic fins al llegendari Far-west.

Els nens d'avui, juguen massa d'hora al futbol i esdevenen grans sense haver conegut els encisos de la veritable barbàrie natural, que és el millor text únic que hi ha per a la mainada. Els que foren criatures al mateix temps que jo, no conegueren l'antipàtic reglament del Foot-ball Association ni dels matxs de boxa, i viviren en l'estat salvatge de la llibertat donant cops de puny i àdhuc de pedra sense cap tècnica, però amb una eficàcia que, segurament, no ha estat superada per les generacions infantils posteriors.

El bé que les aventures d'indis han fet en molts milers de nois del meu temps es cosa que ningú no pot imaginar. Gràcies a elles, no ens emmetzinà la civilització fins a disset o divuit anys i gràcies a elles, es féu més vasta la nostra imaginació, ens dedicàrem a l'utilíssim esport de caçar éssers humans (que és una magnífica preparació per a la vida moderna) i ens fou possible d'ignorar durant una llarga època de la nostra vida aquest sentimentalisme ploraner que, de vegades, fa tants estralls en l'infantesa.

Ell es diu Jim Herba Blanca i la seva mare, Stella Estrella d'Or

Els que fórem educats d'acord amb aquests principis de pedagogia, diguem-ne rousseauiana, estem admirablement preparats per a comprendre certs trets essencials de la moderna història nord-americana, i no ens ve de nou que aquest poble monstruós i sense estètica un cop acabats els indis es dediqui a exterminar els que fan contraban d'alcohol o propaganda comunista.

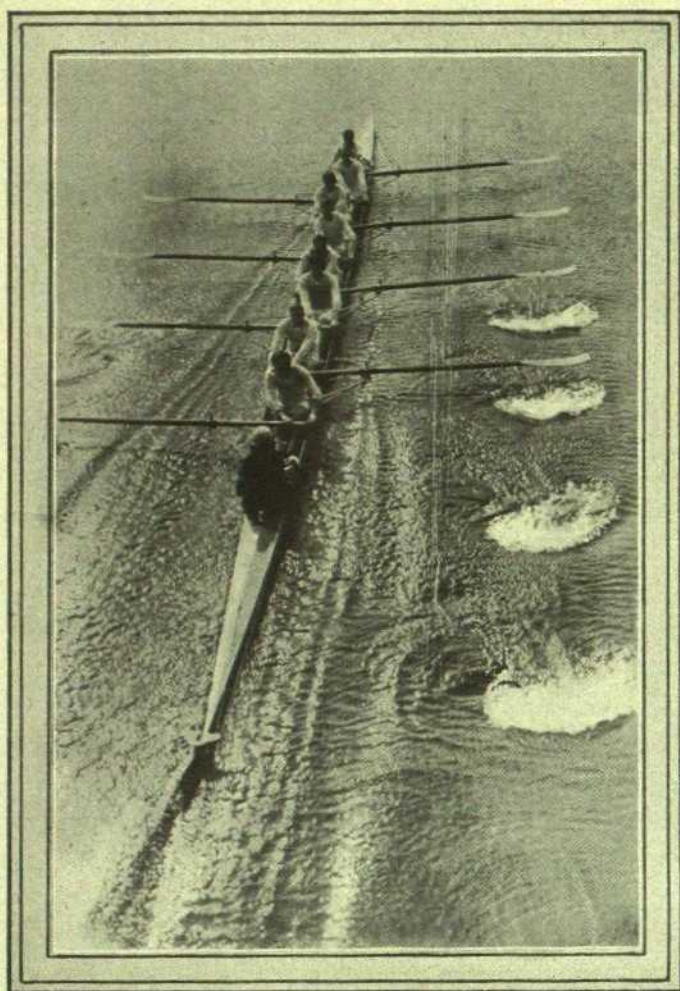
Nosaltres sabem que la vida és una aventura. Millor encara: una aventura absurda, una lluita aferrissada que igual pot existir entre blancs i rojos, que entre feixistes i comunistes.

Sabem, també, que el que més fa enemics els homes és llur diferència de color, i esguardem atentament els rostres per tal de descobrir l'estigma odiat. Som una generació que ha viscut amagada sempre a l'aguait, amb el llaç de corda preparat per a atacar.

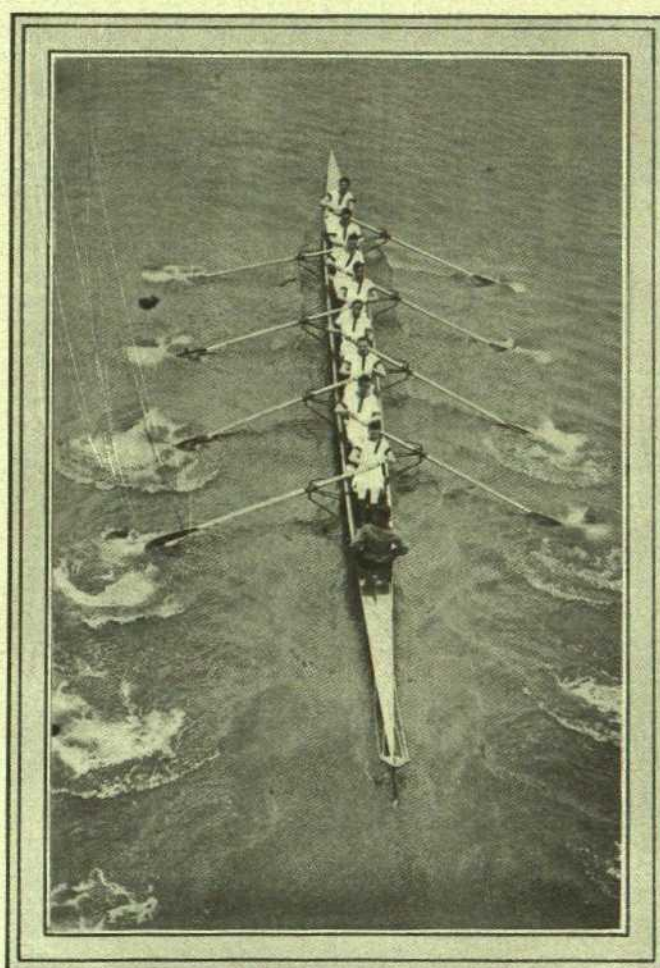
Tot això i moltes més altres coses, hem après en els llibres d'indis. Ara, en veure aquestes fotografies dels que potser són els últims exemplars de la nostra raça amiga, se'ns han desvetllat els records, i hem experimentat quelcom així com un sentiment de gratitud barrejat amb nostàlgia.

ARTUR PERUCHO

L'infant acaricia la pipa de la pau que la seva mare fuma amb un delit litúrgic.

L'equip de la Universitat d'Oxford, pres des d'un dels ponts del Tàmesi

L'equip de la Universitat de Cambridge que ha estat vencedor en la darrera regata anual

OXFORD I CAMBRIDGE

Un any més, la competició fluvial més cèlebre del món, ha es-

Mister Stanley Baldwin, l'ex-president del Consell de Ministres, amb la pipa als llavis, voltat d'uns amics, contempla els episodis de la gran competició esportiva

tat disputada entre les eternes Universitats rivals. També enguany ha guanyat Cambridge en les tradicionals regates.

EL Barri de la Platja o Barceloneta fins en època molt moderna ha conservat un caràcter ben definit. Les famílies obreres del ram de l'edificació fixaren llurs domicilis en aquest barri. Amb el temps s'hi anaren establint noves indústries. La seva situació veïna al port afavorí l'engrandiment de la barriada, la qual aviat es féu mestressa absoluta de tot el tràfic; i com la Riba era l'única comunicació per terra que la ciutat tenia amb la mar, allà radicava el moviment d'importació i d'exportació

en la càrrega i la descàrrega de les naus.

Aquestes naus conduïen una nombrosa població flotant la qual necessàriament havia de comunicar-se i tractar amb el veïns del barri marítim. Aviat les cases de la Barceloneta foren petites a causa de la constant creixença que reclamava locals més espaiosos per a atendre el tràfic industrial i comercial. No tenint cabuda les construccions de si voluminoses a l'interior de les botigues o tallers, les autoritats van veure's obligades a tolerar l'ocupació de part de via pública. Aquesta frisança en el treball mai interrompuda va perdurar més d'una centúria.

Primitivament la planta total de les cases de la Barceloneta presentava la figura d'un quadrat perfecte i entrat el segle XIX en temps del general Castaños aquest consentí ampliar-les en la forma triangular que encara conserven. Des d'aquesta època va anar-se poblant de gent forastera, establint-s'hi colònies de naturals procedents del reialme de València tots ells dedicats a les tasques de la mar.

Molts dels veïns d'aquest barri eren aficionats a formar part de les colles anomenades del *Xato de Sant Mus* i es titulaven *Xatos antics de la bandera vella*; *Xatos xics*; l'*Ancora*, etc. associacions que tenien per objecte establir un fons per mitjà de quotes setmanals, per fer una fontada o excursió anual durant els dos dies de Pasqua granada. Uniformats amb senzillesa duïen a tall d'armament els instruments i utilitats de l'art culinari, seguits de la bandera i acompanyats d'una música, fent cap als

santuaris de Sant Mus, de la Mare de Déu de la Cisa o qualsevol altre escollit per la majoria dels associats. Aquestes colles venien a constituir les primícies de les agrupacions excursionistes obreres.

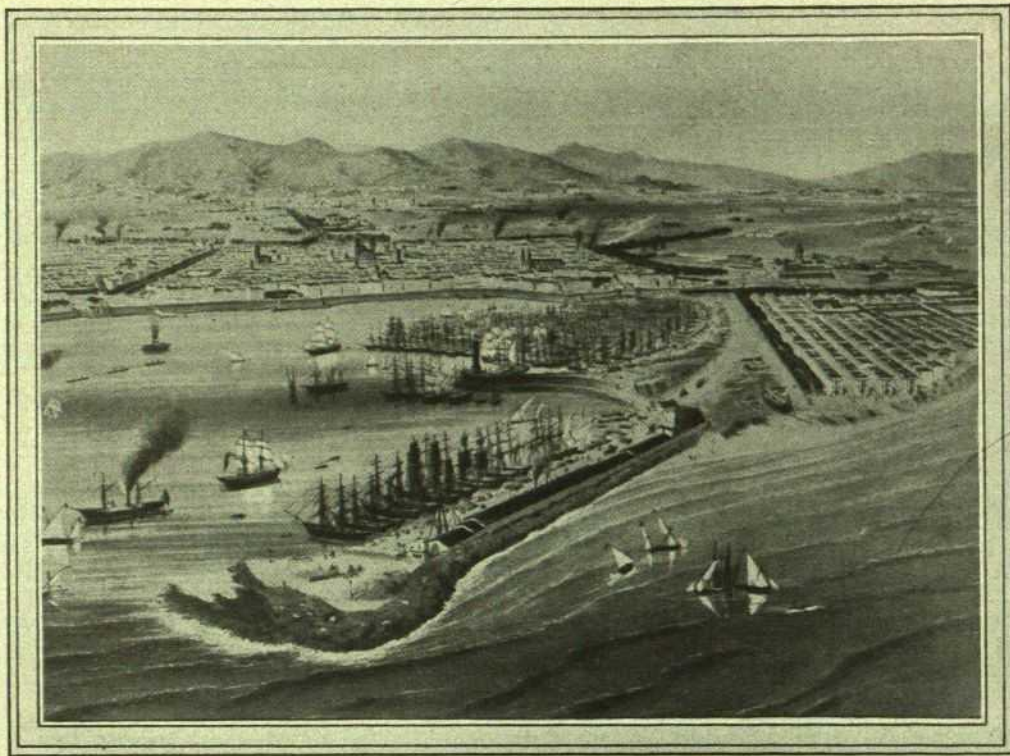
Durant molts anys el barri de la Barceloneta fou lloc d'esbarjo dels barcelonins, especialment els dies de festa. El *Rebaix* del moll de la Riba era el passeig escollit on abundaven els establiments de begudes coneguts amb el nom de les *Pudes*, desapareguts en enrunar-se totalment el moll de la Riba l'any 1902.

Allí hi havia la Font de Neptú, monument destinat al servei de l'Aiguada de les embarcacions inaugurat el 15 d'abril de 1826. Era de pedra, de planta quadrada i exceptuant el cantó que donava al mar, era tancat per un reixat de ferro. El formaven tres cossos, el segon tenia tres caps de Medusa en relleu a cada costat, obra de Joan Cruselles i les que miraven el mar sostenien aixetes de bronze. El tercer cos formava com una mena de tron sostingut pels angles, damunt quatre sirenes amb atributs que simbolitzaven el comerç marítim, bonics relleus de l'escultor Celedoni Guixart. Damunt un pedestal estava assentada l'estàtua de Neptú de tamany natural esculpida en pedra del país per Antoni Ferran. Era una figura de bastant mèrit que fou treta poc abans de 1897 a fi d'utilitzar la base per a sostenir un pont que construí la «Maquinista» per a facilitar l'embarcament de maquinària grossa.

Altres diguem-ne monument que ha donat nom a la Barceloneta és el *Torin* construït

muntada l'any 1872. Hàbil i enginyós no li va dordre esmerçar la seva intel·ligència en l'originalitat de l'anunci. Per les festes de la Mercè de 1872 presentà un *bombo* muntat en un carro especial que mecànicament per mitjà de dues grans maces produïa un soroll que, sentit a distància, semblava el dispar d'una peça d'artilleria. Per les festes del Carnestoltes de 1876 fabricà un canó monstre de 30 centímetres el qual per mitjà d'aire comprimit engegava a gran alçada metralla de dolços, coloms, ninots simbòlics i milers de productes de la seva fabricació. L'any 1881 contribuï a les festes de la Mercè muntant una gran cascada giratòria a la plaça de Sant Sebastià, (actualment Antoni Llopes). A l'interior hi havia, donant pas a un soterrani, una sala de 30 metres circumdada de columnes. A la part de dalt de l'exterior hi havia un gran Neptú rodejat de del·fins, roques i plantes aquàtiques. Abundosos saltants d'aigua queien d'una alçada de 10 metres amb variades combinacions capricioses, els quals per la transparència vivíssima de la llum elèctrica disposada entre l'aigua i l'armadura de la cascada produïa un efecte fantàstic. Aquesta obra fou qualificada de *Mare de les cascades*. Valia 77.500 pessetes. Per fi en la Barceloneta es va inaugurar el primer ferrocarril que va córrer per terres del domini espanyol. L'edifici que fins a les acaballes del segle XIX, servia d'estació, ostentava la gloriosa llegenda: «Camino de Hierro de Barcelona a Mataró. Primer ferrocarril inaugurado en España el 28 de Octubre de 1848».

AURELI CAPMANY

El port de Barcelona i el barri marítim Barceloneta, segons un gravat del segle passat.

EL CARÀCTER BARCELONETÍ

l'any 1834. En l'història d'aquesta plaça es troba el de molta part dels fets ocorreguts a Barcelona durant la centúria passada.

Altra característica i celebritat de la Barceloneta ha estat l'establiment de grans tallers de construcció, entre ells la «Maquinista Terrestre y Marítima» que instal·là els seus tallers l'any 1856 a l'extrem del carrer de Sant Ferran (actualment de la Maquinista).

Gran celebritat va assolir la fàbrica de màquines per a cosir i motors a gas, de Miquel Escuder,

ARQUITECTE: JERONI MARTORELL

Font del Comte l'Arnau a Sant Joan de les Abadesses

L'heroi diabòlic de la nostra llegenda, cantat per Joan Maragall i per Josep M.ª de Sagarra, té des de fa poc un monument a la Plaça de la vila que va esglaiar amb les seves cavalcades nocturnes. La bella font monumental, centra la plaça creada per posar en valor l'absis romànic de l'església de Sant Pol i li dona amb els seus regalius d'aigua una palpitació elegíaca... Cal aplaudir la discreció amb què ha estat realitzada per l'arquitecte Martorell aquesta obra aventurada.

ROBERT Gerhard. Aquest nom, inexpressiu per a molts, adquireix, per a mi, proporcions d'admirable singularitat.

Som o deixem d'ésser tal o tal cosa a l'atzar de les circumstàncies; no nego que la voluntat actua molt en la continuïtat d'una determinada trajectòria que seguirem, però en l'època tendra de la vida, quan la voluntat no existeix, almenys no encara com a capacitat d'acció ben administrada, tot depèn en nosaltres d'uns certs elements que ningú no ha previst i que intervenen en l'eclosió feliç d'aquells gèrmens, completament indestruïbles, que demà seran els signes distintius de la nostra personalitat.

De la mateixa manera que hi ha noms inseparables de la meua personalitat actual, que, sigui quina sigui la sort que hagin de tenir de continuar en la meua vida o de desaparèixer-ne, hauran influït poc o molt en la meua obra, ja sia en la seva manifestació exterior o en el seu fons bàsic. Quan segueixo enrera el curs d'una determinada orientació, a la qual encara em mantinc fidel, trobo al seu inici el nom de Robert Gerhard.

En efecte, si moltes de les idees fonamentals que sustenten la meua activitat artística procedeixen del mestre Pedrell, l'aplicació d'aquestes en el terreny pràctic revelaria la influència de Gerhard.

El cas és que qualsevol que hagi conegut Gerhard al seu pas per l'escola de Pedrell, no l'haurà oblidat fàcilment. Si el mestre influï en ell, ell aportà en aquell ambient acollidor de tot idealisme, l'esperit del moment. Moment que havia d'ésser decisiu per a la nostra cultura.

D'aquells anys (deu o dotze anys enrera) me n'ha quedat la impressió que ens trobàvem en una època de puixança política i intel·lectual.

La llengua catalana recentment normalitzada ortogràficament. Creació d'institucions culturals, de biblioteques, d'editorials literàries, de revistes. Esclat dels nostres lírics. Portats per Gerhard venien a casa de Pedrell els noms més destacats de la joventut d'aleshores.

Les tendències més modernes en la literatura i en les arts eren allí discutides. Les obres dels músics novíssims entusiasmaron Gerhard. Els nostres lírics eren llegits avidament. L'admiració es comunicava de l'un a l'altre. Hi havia en tots l'anhel de superar-nos, d'arribar a igualar els cims universals de l'esperit: per tant, havíem d'emprendre'ns-les contra la tosquetat i el plebeisme de què eren plenes les nostres coses.

Jo era massa jove i encara ignorant per a comprendre la transcendència d'aquell moviment, però em sentia arrossegada per ell. Algun temps després, vaig trobar-me separada d'aquell ambient i vaig seguir creient que continuava.

La meua personalitat s'anava definint en els seus trets principals. D'una manera natural havia pres aquelles qualitats que més admirava en els altres.

Quan vaig creure'm forta per a sumar-me a aquell nucli d'energies, vingué la decepció.

Tots s'havien dispersat, cadascú seguia el camí que s'adeia més al seu veritable temperament, no

Retrat del músic Gerhard per Ferran Callicó

El retorn de Robert Gerhard a la nostra ciutat

deformat, ni que fos d'una manera sublim, per un esperit de més envergadura.

Quan trobava un nom conegut actuant en la vida pública, jo volia sentir el ressò d'aquelles generoses cobejances; però res, el to de veu s'havia esmorteït: pàl·lid, impersonal, repetició d'ocell dels tòpics que havien anat perdent llur virtut. La inèrcia de les coses establertes els havia absorbit.

Davant aquest ensorrament un sol nom quedava intacte, el de Robert Gerhard, potser per la raó d'haver travessat les fronteres.

Vaig fer tots els possibles per a desfer la incògnita. Debades. Ningú no sabia res d'ell, però tampoc a ningú no importava de saber-ne res. No el trobàvem a faltar, segurament.

Alguns que es tenien per més entesos em digueren que era un cas perdut per a la nostra música, que l'ambient en què estava Gerhard, ja feia massa anys, era capaç d'assecar totes les deus intuïtives d'un temperament naturalment dotat.

Aleshores va ésser quan vaig témer de desitjar el seu retorn.

Si tornava, com el veuria?

Davant la realitat de les obres que ens havia deixat, jo creia en ell, però em volia premunir contra una nova decepció dient-me: Aquest és el

Gerhard d'abans; el d'ara, com és? Uns i altres m'havien fet perdre aquella confiança en mi mateixa de veure realitzat el que pressentia.

Ignorar era per a mi l'última salvaguarda.

«Ha tornat En Gerhard. L'Associació de música «da camera» prepara un concert de música seva; poden anar als assaigs, si us interessa». El que em va dar la nova poc sabia l'efecte que havia de fer-me.

Al matí, la sala del Palau, immensa i buida, allà al fons, dalt de l'estrada, uns quants instrumentistes assagen sota la direcció de Gerhard.

En el meu pensament una altra escena se superposa a aquesta; en la sala-estudi d'un pis, un quants instrumentistes també, més pocs, tres només, Gerhard al costat d'ells. Al voltant, rostres coneguts i atents. En la seva cadira de braços, el mestre — els seus ulls brillant darrera les lens.

Un moment no m'adono de res. La veu de timbre conegut i de tant temps no oïda diu: «Tornarem a començar aquest segon temps».

Dos copets secs a l'atril...

Em preparo a escoltar, però és com si no estigués sola a escoltar; aquella atenció que en l'escena evocada veia reflectir-se en els rostres és com si ara la sentís tota dintre de mi.

Oh síl, no me n'amago, hi ha una mica d'ansia en la meua atenció.

Una hora més tard l'assaig ha acabat, els músics desen els instruments i se'n van.

Amb més afició que abans, i amb una emoció que em costa de dissimular estrenyo la mà del company.

No, no m'enganyava quan creia en ell. Encara vaig acabar de convèncer-me'n als altres assaigs.

— Us agrada la meua música? — em preguntà un dia sortint del Palau — ¿I quina impressió en teniu?

— Sou clàssic. La vostra escriptura és clara transparent, però perquè l'oient se n'adoni haurà de vèncer la novetat del sistema, habitar-se al vocabulari en què us expresseu.

Heu estudiat a fons els clàssics, dieu?..Mozart?

He retrobat en la vostra música aquelles dues qualitats del vostre estil d'abans, però dutes al grau màxim de perfeccionament, de depuració.

L'extraordinària flexibilitat rítmica i l'extraordinària flexibilitat de la línia melòdica. D'aquí ve la finor i la riquesa de detalls del vostre estil contrapuntístic.

Les vostres obres, *concertino*, *quintet*, són veritable música «da camera». Però, ¿quins són aquí els que saben el que és música «da camera»?

— Bé, aquí, com a tot arreu, no serà pas cap descobriment, suposo —, va interrompre'm Gerhard amb aquell to de veu net i peremptori que li és habitual.

La seva mirada era segura, clara, optimista.

A l'instant vaig acomiadar-me d'ell.

Tant que havia temut que perdéssim Gerhard; ara que ha tornat a la nostra terra, tinc por que, en retrobar aquells que havia conegut, comparadors d'uns mateixos ideals, no exclami, entre irònic i amarg: «¿Aquests són els meus companys d'ahir?»

10 de febrer de 1930.

MARIA CARRATALÀ

LES FIGURES DE LA PASSIÓ

El poble va seguint més o menys de prop els moments assenyalats de la Litúrgia. Alguns són acompanyats fidelment per una massa escollida. D'altres n'hi ha, però, en els quals concorre tota l'atenció popular. Entre aquests, especialment, hi ha aquests dies de Passió i de Setmana Santa, en què es fa sensible a tothom la Tragèdia de Jesús.

Per això es comprèn que les formes de devoció popular s'hagin decantat marcadament vers aquestes commemoracions, i que el poble no hagi regatejat el seu esforç, no sols a associar-se interiorment a la contricció i a la compunció d'aquestes jornades, sinó a intervenir i a cooperar en la seva celebració.

En unes bandes aquesta participació és ben activa. El poble viu la Passió de tal manera, que n'esdevé protagonista; exemples: les processons de Verges i de Rupit. En altres, aquesta adhesió popular es tradueix en la magnificència de la commemoració, en la intensitat exterior de les com-mocions sentimentals, fins al llindar de la superstició o de la pagania; exemple: la forma com és celebrada en alguns indrets d'Andalusia.

Tanmateix, com a cosa normal, hi ha arrelada dintre del poble l'aspiració a donar a aquestes escenes i figures de la Passió una encarnació sensible; i d'ací els anomenats «passos», on és plàsticament realit-

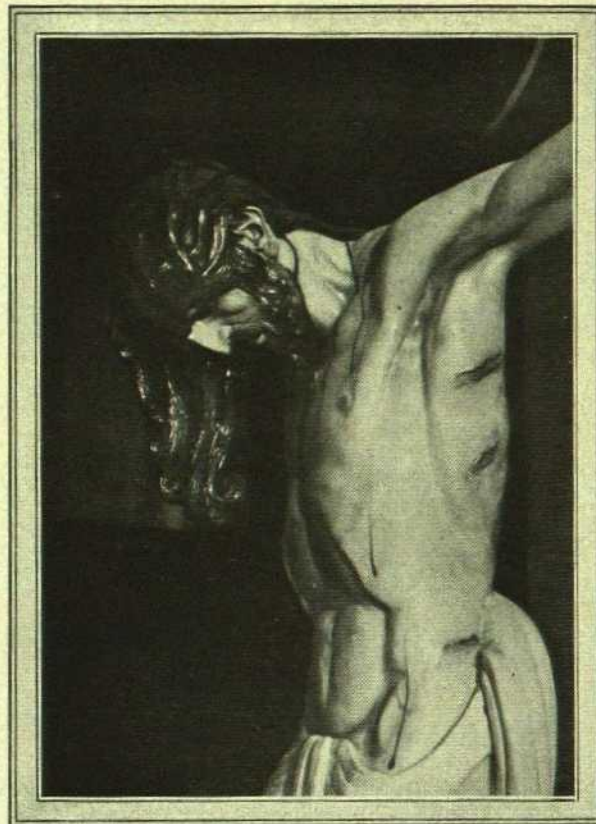
zada l'evocació dels moments del Calvari. Mena de rosari de dolor on la pietat es vessa damunt la reproducció artística d'aquells instants, tal com ells han estat concebuts i acompanyats per l'escultor.

Un dels qui més ha tingut ocasió de contribuir a aquesta forma de devoció popular, és Felip Coscolla, aquest fill del Ribagorça que s'ha identificat, no gens menys, amb la substància mediterrània del nostre cel. Vuit passos almenys, que recordem, han eixit del seu taller, en un breu espai de temps, gairebé només l'indispensable perquè les formes esculpides poguessin anar brollant de la seva imaginació inexhaustible al seu cisell.

Felip Coscolla, home d'inventiva, de sentit cristià i de destresa tècnica, ha excel·lit en aquestes representacions d'una manera singular i personalíssima. Les seves figures, escampades per Aragó i Castella, duen estargida en llur vigorosa expressió, en llur fesomia artística, l'originalitat i la puixança creadora del seu autor. Ell ha sabut sentir profundament aquest drama de la Passió, i sobretot ha sabut donar a cada un dels seus elements, no sols la seva veritable qualitat artística, sinó també la seva autèntica caracterització psicològica. La bona tradició dels imaginaires espanyols té en ell un complement intensíssim, que sublima els personatges de la Passió amb un nou sentit, humà i diví ensem, de l'escultura religiosa.

Plau-nos acompanyar aquestes notes d'algunes reproduccions, que justifiquen el que venim dient.

El seu Sant Crist, venerat a Barbastro, dins la valentia estètica d'una anatomia perfecta, té tota l'adolorida gravidesa espiritual amb què s'hi consuma per la mort el disseny de la Redempció. Al seu costat, aquest saïó del fragment de la «Coronació d'espines», de Ciudad Real, expressa una rudesia tan cruel, dins la duresa cantelluda amb què ha estat concebuda la talla, que us fa pensar en aquelles adivinacions tan horriblement lúcides de certes pintures de Goya. I encara plau de recordar quin ritme més harmòni-

Sant Crist. — Confraria Sant Enterrament. Venerada a la Catedral de Barbastro

cament feliç ajunta la dolor de les dones, en el detall del pas de l'enclavament; una dolor suprema i íntima que manté a punt de defallir els cossos i que es fa meravellosament perceptible, en tota la seva agudesa, a través de l'actitud de les siluetes, tot i llur visió posterior.

Aquesta expressió màxima de totes les figures, cadascuna dins el simbolisme que li dona significació, s'estén a tots els detalls d'aquestes realitzacions d'En Coscolla. La veiem en el posat alhora amatent i rezelós, a punt d'ésser agressiu, de Caifàs, davant la simple eloqüència del Galileu, la mà fregant pensativament la barba espessa. La veiem també en el decoratiu hieratisme del soldat romà que presideix l'espectacle del Pretori. I és present, d'una faïso admirablement ajustada, en tots els personatges essencials i secundaris d'aquest drama diví de la Passió, que l'escultor va fent sensible, amb l'entusiasme inenarrable dels fidels, en les Catedrals i Confraries hispàniques.

Sovint, en la interpretació dels ideals artístics, l'obra és, per imperfecta o per inexacta, una profanació del model inconnegut. Això esdevé principalment en l'escultura religiosa. De les talles d'En Coscolla, que ell mateix poleix i policroma, amb un verisme i una eufonia de colors que la fotografia no permet d'imaginar, cal dir el contrari: que són una confirmació respectuosa de la nostra intuïció reverent.

O. SALTOR

Saïó. — Fragment de la «Coronació d'espines»

Molí de Vera, en el camí del mateix nom

TENIM al davant un bell volumet. Títol: «La masia catalana. Breu estudi de la casa rural catalana.» Autor: Magí P. Sandiumenge. Editor: la Llibreria Catalònia.

Sembla que és un tast de les tasques que, sota el patronatge de la benemèrita Fundació Patxot, van acomplint-se per tal d'estudiar a fons aquesta matèria tan interessant que té un aspecte geogràfic, un aspecte arqueològic, un aspecte purament artístic, un aspecte històric... El senyor Sandiumenge ha escrit unes pàgines, on presenta, ple de vivacitat, el panorama general de la casa rústica de Catalunya a través dels temps. I segueix un bon aplec de fotografies que donen idea de les característiques comunes de la masia catalana i fins dels tipus que hi existeixen.

I bé: llegint i fullejant aquest volumet i referint-lo a les tasques més complexes abans esmentades, havem pensat en l'alqueria valenciana.

Quina diferència hi ha, realment, entre la masia i l'alqueria? Els diccionaris, en comptes d'esclarir-ho, assimilen aquests dos mots dient que un i altre signifiquen casa de camp. Però Marc Antoni d'Orellana, l'erudit valencià del segle XVIII, va escriure, poc més o menys, que a València s'entén per alqueria la casa amb terres d'horta annexes situada prop de la ciutat, mentre s'entén per mas o per masia la casa amb terres de secà situada més lluny. I això no era una opinió particular d'ell per tal com adduïa opinions d'autoritats per a recolzar ambdues accepcions.

Ens referim, doncs, només que a les alqueries de l'horta de València.

La barraca, efectivament, no és la sola habitació d'aquesta horta fecundíssima. El que ocorre és que té una valor típica i,

sobretot, pintoresca, superior a la de l'alqueria.

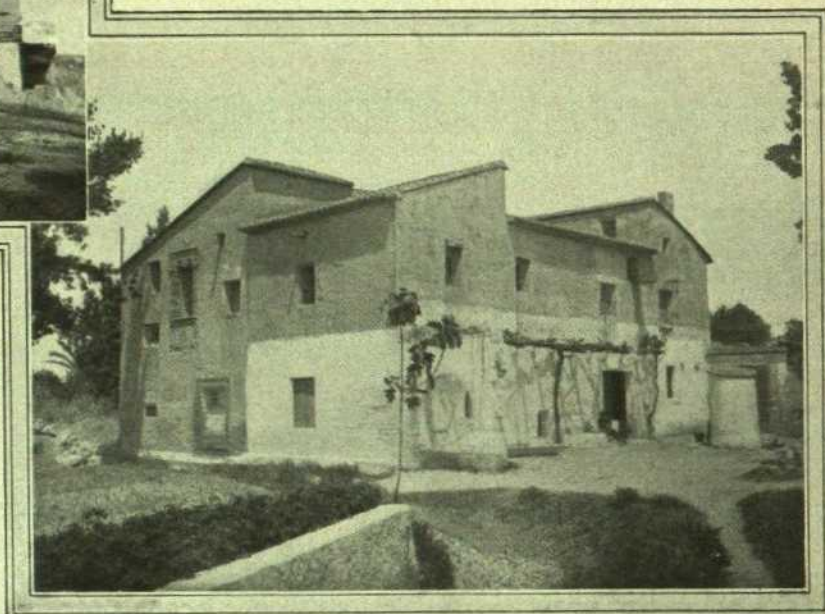
A més, ha conspirat a favor d'ella la literatura, principalment amb la novel·la de Blasco Ibáñez i amb la poesia de Teodor Llorente. Però la barraca ha estat solament l'habitació dels conreadors de la terra al mateix temps que l'alqueria era l'habitació dels senyors o propietaris quan abandonaven la ciutat per tal d'esplaiar-se o de vigilar l'hisenda.

No ha d'estranyar, per tant, que les alqueries hagin estat nuclis de població. Llegint el repartiment que Jaume el Conqueridor va fer de les terres guanyades als musulmans, pot veure hom que moltes d'aquelles alqueries es varen convertir posteriorment en viles més o menys importants.

Tenint en compte que l'horta de València ha estat sempre molt poblada, ha tingut moltes vies de comunicació i ha sofert en els temps moderns la influència abassegadora de la capital del regne, cal deduir que moltes de les antigues alqueries han desaparegut i altres s'han modificat fins a perdre el caràcter autèntic. Però encara en resten, dominant la plana verdíssima amb la llum massa bruna del sol i de les pluges...

Fóra curiós anar resseguint-les, una per una, per tal d'arreglar les característiques generals i constatar les diferències. Ací trobaríeu, damunt de la portalada, un mosaic de ceràmica de Manisses amb un

Alqueries valencianes

Alqueria Fonda — (Camí de Montcada - València)

sant popular voltat de fulles barroques. Allà veuríeu, al mateix lloc, un escut de pedra pertanyent als antics — i potser que presents — posseïdors. No mancarien a l'inventari les reixes sortints treballades per un artífex medieval ni les finestres gòtiques o àrabs. També caldria prendre nota de les torratxes fines i gracioses anomenades miramars perquè d'elles estant es veia la percinta de la mar blava...

Algunes d'aquestes alqueries tenen, a més, una significació històrica. El poble, que ho sap instintivament, anomena a moltes d'elles «Alqueria dels moros» suposant-les-hi l'origen musulmà que de vegades tenen, com ho palesa, si més no, el fet del repartiment fet per Jaume el Conqueridor.

I la glòria més alta d'aquest treball fóra identificar — si de cas subsisteix, contra tota probabilitat — la casa de camp on Ramon Muntaner va començar a escriure la seva meravellosa crònica, que fa remor d'espases i de veus baronívols. Recordeu les paraules inicials? «Un dia — escriu — estant jo en una mia alqueria per nom Xilriella, que és en l'horta de València...» Xirivella, com diuen actualment, és un poble petit, de carrers blancs i rodalia verda...

ALMELA I VIVES

Una fotografia que opera tranquil·lament dins la gàbia d'una pantera

De la
frivolitat
a la
intrepidesa

El Païama de Fantasia, sedós i folgat, és l'uniforme de rigor a les platges de Florida

Les Dodge Sisters, famoses dansarines americanes que, seguint una tradició inaugurada per les Dolly, han estat el doble cix de diverses revistes parisenques. Ara acaben d'ingressar — naturalment! — en el cinema sonor.

L'encisera Dorothy Mackhail, estel cinematogràfic, alegra els rigors de la disciplina militar amb un ullet irresistible, evidentment contrari a les ordenances

FUNDACIO BIBLICA CATALANA

Job, Proverbis, Ecclesiasta

(VOLUM VI, 1930)

Versió dels Drs. Gumersind Alabart i Carles Cardó, i del P. Antoni M. de Barcelona

LA incorporació o més ben dit, la reincorporació dels llibres Sagrats al català es realitza amb una continuïtat admirable. Gairebé cada mes ens pertoca d'assenyalar l'aparició d'un nou volum d'aquesta empresa que havent estat la pedra angular de tota aurora literària, és just que coincideixi també en tota obra de redreçament o de renaixença. Sense la noble gimnàstica dels clàssics greco-latins i dels llibres bíblics cap idioma pot considerar-se apte per a la vida moderna. Acaba tot just de posar-se a la venda un nou volum de l'Antic Testament, on són inclosos al llibre de Job, els Proverbis i l'Ecclesiasta. En bella part, queda així incorporada a la nostra literatura una modalitat especial de la bíblica: els llibres poètics i sapiencials.

El de Job, sense exageració, pot considerar-se com un poema dels més meravellosos en tota literatura. El tema, profundament humà, es descabdella en forma dialogada de versos robustíssims, amb imatges insuperables. La llengua, de la gran època, és rica i flexible.

El poema té una introducció (capítols I i II) i un epíleg (XII, 7-16) en

prosa. La resta del llibre és en vers. El dramatisme s'hi manté vibrant i del punt de mira literari no hi ha un moment vulgar. Això permet albirar les gravíssimes dificultats de la versió, majorment si es té en compte l'estat actual i les variants del text. Tot amb tot, els traductors ofereixen una de les millors versions actuals en llengües vernàcules. Versió fidel i conscienciosa, en la qual, la vigoria èpica de l'original hi perd el menys possible.

El llibre dels *Proverbis*, superb recull d'aforismes savis i d'ensenyaments de moral pràctica, conté una de les formes típiques del *maixal* hebreu; és a dir,

sentències de dues frases o hemistiquis, el segon dels quals respon al primer en una de les diverses estructures del paral·lelisme poètic. L'argument i la forma canvia segons els diversos autors. Cinc cents deu d'aquests proverbis són salomònics. L'Ecclesiasta (o Cohelet) representa una altra forma de literatura hebrea, a la manera de *Pensaments*. Conté sis grups de reflexions en prosa, en les quals hi ha intercalats cinc grups de sentències en vers, amb un pròleg i un epíleg. L'argument general és la vanitat de les coses humanes i la migrada felicitat que l'home pot assolir en aquest món. Les sentències són aforismes

de vida honesta i, diguem-ne, prudent. Malgrat no ésser, ni de molt, un llibre evangèlic, resulta extraordinàriament atractiu per la serena melangia que tot ell respira i l'íntima compassió amb què ungeix totes les dolors humanes. La llengua i l'estil de l'Ecclesiasta representen la transició entre l'hebreu clàssic i el talmúdic (s. III o II ab. JC.). Per l'anostament d'aquest llibre, ha prestat meravelloses solucions d'estil la versió del Dr. Clascar que sortosament ha pogut ésser tinguda a la vista.

FELICITAT, AMOR D'UNA HORA...

Per FERRAN SOLDEVILA

Felicitat, amor d'una hora,
amb tu diràs que he estat ingràt:
has vingut sovint a ma vora,
t'he gaudit i no t'he cantat;
mentre tants de moments adversos
i d'estimades de neguit
trobaven sempre en els meus versos
un tornaveu adolorit.

Felicitat, amor d'un dia,
prou m'ha inundat la teva llum,
prou la teva dolça harmonia
m'ha envoltat i el teu dolç perfum.
Però paraula, vil o santa,
cap no ha trencat l'instant felicitat.
«Per què calles? — m'has dit — oh, canta!»
Sols t'ha respost el meu somriure.

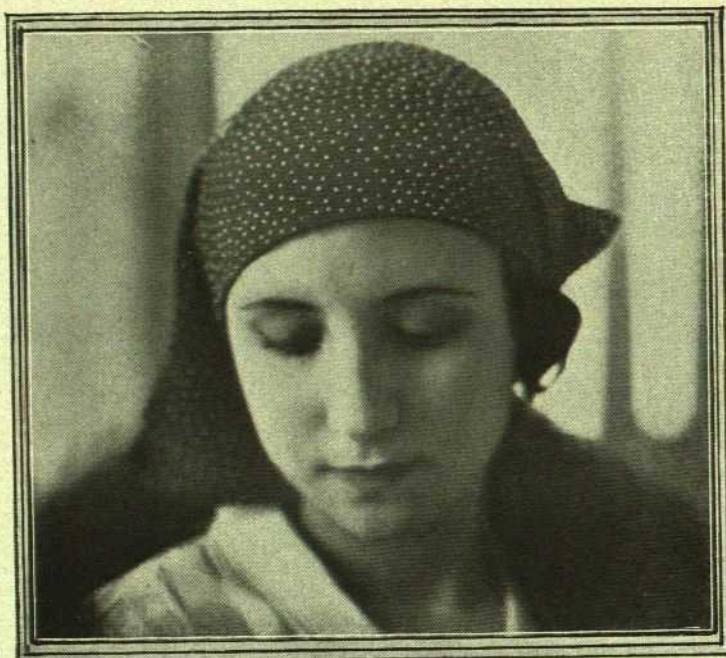
Felicitat, amor de tothora,
el meu somriure el fóra car?
Has vingut a la meua vora,
hi has romàs i hi romans encara;
tens l'esguard de mon estimada,
la seva mateixa beutat,
com la seva així fa besada:
«No fores ella?» — he sospirat.

Felicitat — amor eterna?
t'he cantat — el meu únic cant.
Ja mai més ma paraula externa
no ha d'arriscar-se a tu lloant;
car si et dona vida un somriure,
de tu ben amarat d'amor,
una paraula et pot ocure,
felicitat, etern enyor.

*Cloche gran de palla
picot. Model original*

MODES BADIA

*Capell de gros grain blau
marí amb pics blancs*

Creació, MODES BADIA

AVISOS
DE LA
MODA
PRIMA-
VERAL

*Original vestit
«Mon cigarette»
en georgette de
llana i broderies*

MODEL
P. RODRÍGUEZ

Vestidet esportiu tot blanc amb una jaqueta curta de colors violats. Capell blanc i sabates blanc i negre

Vestit primaveral en crespó de llana beige; capell de feltre i bossa de colors vives

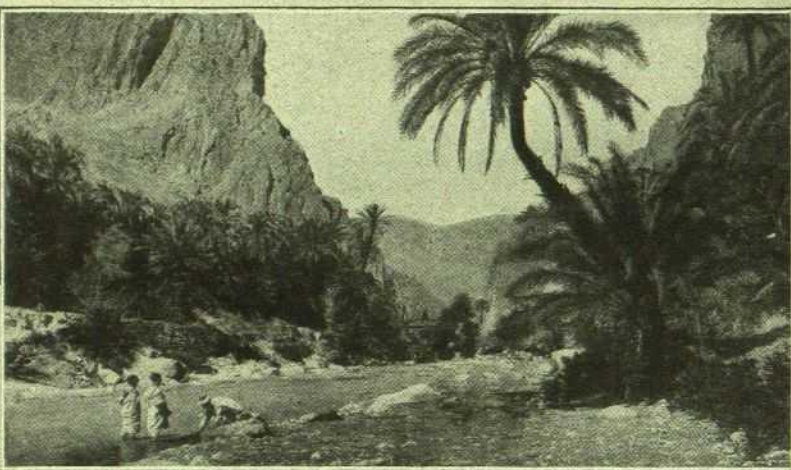

Capeta de primavera en teixit rugós amb revers del mateix crespó del vestit

Algèria, al llindar del Sabara

Petita caravana que torna de visitar les dunes. Al mig dels camellers es veu el periodista català Miquel Capdevila i a la seva esquerra, l'autor de l'article que va enfront d'aquesta plana.

Gorja rocosa que dona entrada al desert per El-Kantara. Els alarbs l'anomenen Porta del Desert o a'Hèrcules. Un finíssim pont metàl·lic està sobre el riu denunciant la mà de l'enginyeria moderna.

La vella mesquita de Sidi-Maleck es dreça vora un carreró de murs grisos i sorrencs.

L'ALGERIA PINTOESCA

Biskra, la reina dels Zibans

QUAN amb la tardor es marceix el fullatge i els arbres s'emporpren a la llum del sol, a Biskra, el *Jardí d'Alà*, reneix la vida que durant l'estiu ha desertat d'aquella fertilitat luxuriosa i exuberant de l'oasi del Sahara.

La roentor de l'astre matinal, allunya les gents que a l'hivern cerquen la benignitat i la placidesa climatològica d'aquells jardins on en mig de les palmeres, que s'hi compten a milers, hi creixen perfumant amb llurs flors la contrada, llimoners, tarongers i magraners.

A Biskra, hi anàrem travessant la gorja d'El-Kantara, la *porta del desert*, i que la contalla deixada pels romans diu que Hèrcules, obrí d'un cop de peu. L'Orient apareix sobtadament per una porta d'or. Ací el macís alterós de l'Aurès, i allà la planícia deserta i inacabable, la monotonia de la qual és sols trencada pels oasis verdegants i els cims rocosos que contradiuen la llegenda que el Sahara és una mar de sorra, en tota la seva extensió.

La gorja d'El-Kantara és el contrast, diríem, de l'estiu i l'hivern. Mentre al roquer de cara al nord, s'hi veu la senyal de la pluja i del vent que s'hi arrossega quan les vetlles són llargues i la muntanya ha esdevingut negrosa, a l'altra banda, mirant al migjorn, el cim tallat és color cadmi i rosa; és l'estiu etern que es deixonda enllà. Sota la blavor d'aquell cel tacat d'estels lluminosos i tremolants, en les nits quietes, paren les tendes de robes de colors llampants, aquells nòmades, els eternals errants que traginen tota la impedimenta com traginen la pròpia vida, del sud al nord, ja quan el sol és més alt, o al revés, quan la neu els empeny de les fresques valls del nord algerí, on pasturen els ramats de moltons, ovelles i camells.

Quan es travessa el coll de Sfa, uns quilòmetres abans d'arribar a la *reina dels Zibans*, l'encuriosida mirada, s'extasia davant el magnífic panorama de les palmeres de l'oasi, mena de seguici aturat en la immensitat sahariana.

BISKRA — En l'Oasi

Biskra, és una ciutat del desert que la civilització europea ha incorporat a la nostra vida. La dolçor del clima d'aquell oasi paradisiac l'ha convertit en lloc d'hivernatge preferit pels *turistes* que cerquen el benestar a Nice, Deauville o al Lido de Venècia.

La vila francesa és construïda a una banda de l'oasi proper al fort de *Saint-Germain*, nom del cap de les forces que posaren cercle a la població indígena, quan la revolta de 1849. Igual que en l'antiga Karba turca, des del fort es distribueix l'aigua que assegura la fertilitat d'aquells jardins on es produeixen els millors dàtils del món; és com una mena d'amenaça constant als habitants de Biskra, ja que el dia que aquests intentessin algun cop contra els francesos, les aigües que banyen les plantacions de palmeres, serien desviades i aquells arbres avui ufanosos, i que segons dita dels àrabs, han de créixer amb els peus a l'aigua i la testa al sol, anirien caient morts de set i això fóra dur la misèria a aquella gent, vivint com viuen del producte de les plantacions

de palmeres datileres.

Les modernes construccions, entre les que destaquen els grans Hotels i el Casino i el superb *Jardí Landon*, amb ses belles avingudes de plantacions variades i escollides, són un complement al Biskra vell, que és el que atrau el *turista*.

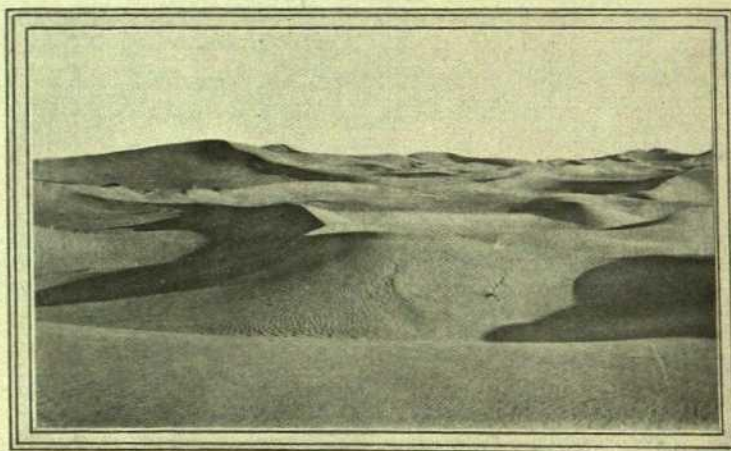
En mig del magnífic palmerar, aquells jardins tapiats amb el fang de les acèquies i dels profundíssims pous artesiàns, hi són construïdes les tortuoses cases de tàpia. Tot és color de terra groga: del rostre del moro que us contempla assegut al peu de

casa seva, a l'aigua que s'escorre per entre les plantacions, tot és una massa groga, un groc que contrasta amb el verd endurit del fullam dels arbres.

La calma, és un repòs al nostre ésser. Allí es disfruta d'aquell benestar desitjat tantes voltes en somnis. Són estampes cromàtiques amb figures vivents. Tortuosos camins pels quals les caravanes de camells fan via a les dunes de sorra que es remouen no pas lluny de la contrada, des d'on es sent amb tota la seva força com es descabdella el *siropo*, o vent del desert.

El vell Biskra, amb els seus músics i les seves dansarines Ouled-Naïls, que viuen totes a un mateix carrer, guarda el misteri

(Segueix a la pàgina 178)

BISKRA. — El mar de sorra

La renovació de l'Art Decoratiu

Alguna vegada ens hem dolgut de veure la persistència dels nostres decoradors de botigues i establiments públics en fórmules i clixés anteriors a la invenció de la il·luminació elèctrica. Mentre a París i a gairebé totes les ciutats alemanyes, l'art nou ha trobat una de les seves inversions més felices en aquesta branca decorativa, a Barcelona hem vist com es perpe-

tuava el gust per les façanes enfarfegades i els aparadors esquistats, segons les fórmules vuitcentistes.

Per això assenyallem amb pedra blanca aquesta botiga que reproduïm, projectada i dirigida per Antoni Badrinas. Hom hi remarca la qualitat obtinguda a base de la matèria, tractada amb un art sobri i al mateix temps impressionant.

Pescadors de Volendam (Holanda) reunits per protestar contra l'eixugament del Zuiderzel

AL PEU D'UNA FOTOGRAFIA

De la profunditat i de les seves aparences

HEM contemplat una llarga estona la fotografia que encapçala aquesta plana. Hi ha uns homes en actituds particularment meditatives. De dues una; o el fotògraf ha tingut la fortuna de sorprendre'ls sense deixar-los temps d'alterar el curs de llurs preocupacions que tan vivament es reflecteixen en l'expressió de llurs rostres o bé ells, tot i adonar-se de la maniobra del fotògraf en lloc de distreure-s'hi un moment han fet un esforç per mantenir llurs trets en la mateixa forma que estaven naturalment, sota la tensió de l'interès.

Sigui com sigui, realitat o histrionisme innocent, el cert és que aquests homes aplegats per discutir afers de pesca en una vila holandesa ens donen una colpidora imatge d'aquesta virtut tan recercada i tan valorada que s'anomena profunditat. Efectivament: heus ací uns homes que ens donen la sensació de rumiar pensaments pregonos, de pair amb lentitud i intensitat uns sentiments poderosos.

L'expressió de l'home que hi ha en primer terme dona tan vivament aquesta sensació que ens recorda un seguit de pintures cèlebres que han pogut copsar semblants estats de consciència. Només en citarem un: els soldats suïssos agenollats que figuren al fresc de Rafael titulat el «Miracle de Bolsena».

Hi ha sens dubte, el que podríem anomenar la màscara de la profunditat. L'hem descobert adés en el rostre d'un pescador holandès que escolta un discurs de míting. En la vida ordinària, trobaríem, si ens hi fixàvem, una colla d'homes i dones de tots els estaments que adopten sense adonar-se'n, en virtut d'un joc espontani de les seves faccions més o menys influïdes per llur estat d'esperit aquesta màscara impressionant.

Ara bé: ¿la màscara, àdhuc en els casos que ha estat adoptada innocentment, sense el més lleu desig d'impressionar ningú ¿està sempre en correspondència amb la intensitat i la qualitat de les idees o dels sentiments que la imposen? Dit d'una altra manera: ¿hi ha entre l'expressió dels posats i la consciència una equació constant o al contrari, es tracta d'una relació vaga i irreductible a llei?

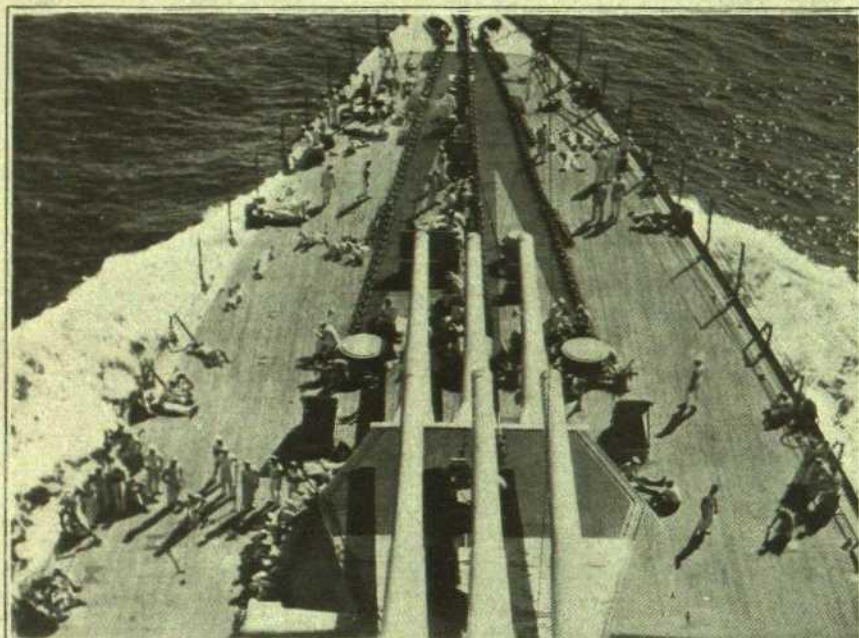
Nosaltres ens inclinem resoltament a aquesta darrera hipòtesi. Tenim el convenciment íntim que la màscara no correspon sovint a l'esperit que sembla inspirar-la i que el món és ple de persones que adopten irreflexivament l'expressió de la profunditat sense que ni la riquesa de la seva vida interior ni l'atenció que hi consagren els autoritzi a ésser classificades com a profundes.

D'una banda hi ha aquest fet; de l'altra ha la circumstància que no són únicament els comedians d'ofici ni els hipòcrites de mena els que juguen amb les expressions com amb una col·lecció de màscares. És la vida mateixa la que es complau sovint a crear aparences greus que no corresponen a cap respectable gravitat íntima.

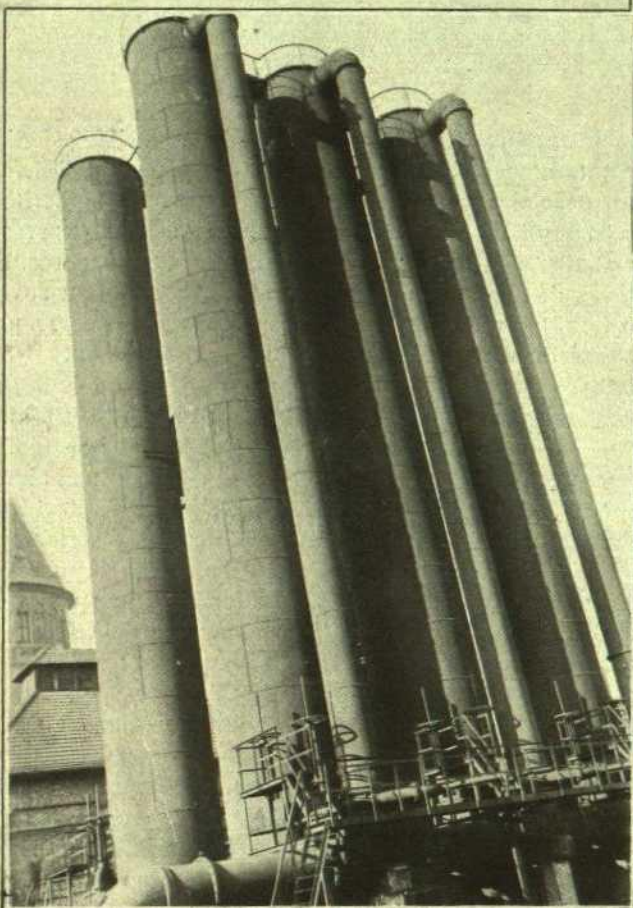
Hom parla humorísticament de la gravitat dels ases. És una gravitat certa i indiscutible. Val a dir que la del bou també fa impressió i que en el regne animal abunden els posats pseudo-filosòfics. Aquest fet ens prova millor que totes les disertacions el compte amb què cal anar a acceptar que les aparences de profunditat, la música de la profunditat, l'arrufament de celles de la profunditat, són sempre indicis d'una abismal comprensió de l'univers.

En literatura com en art, existeixen fórmules més simples del que volen dar entenent els que les usufructuen, per simular la tenebra dels avencs i encomanar-ne l'esgarripança. Aquestes fórmules són tan manejables que han permès a no pocs escriptors i artistes arribar a les delícies de la fabricació en sèrie. No els cal una inspiració especial, ni tant sols cap recerca febrosa; expenen profunditat, simplement, perquè en coneixen la tècnica.

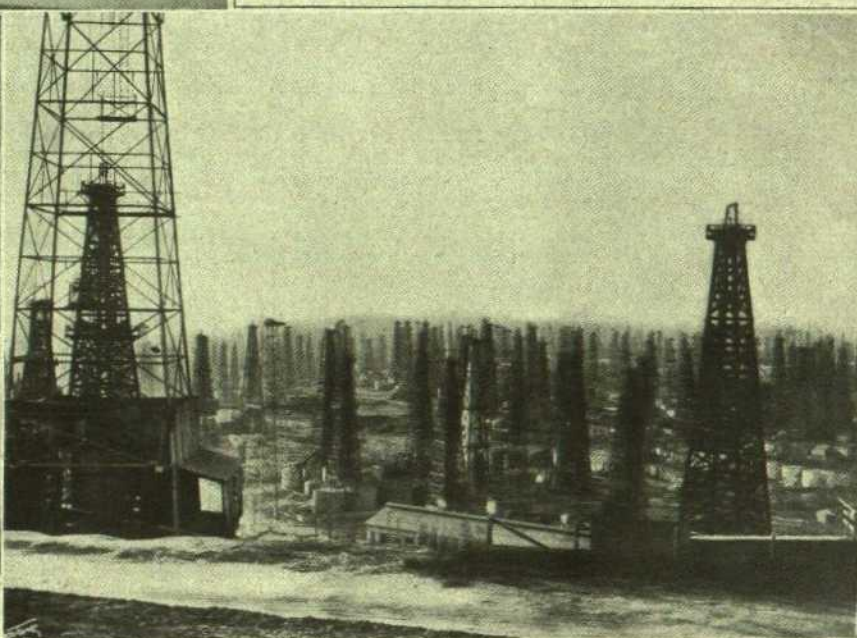
R. N.

La coberta del creuer americà «California» presa des d'una de les torres. Els sis canons centren l'interès... Però els mariners prenen el sol, convertint la coberta en una paròdia de la platja de Cannes o de Deauville.

Joc de voluminoses xemeneies que es drecen sobre el cel pàl·lid de Berlín evocant el paisatge industrial del Ruhr

Una boscúria sense arbres... és la que formen les torres metàl·liques dels pous de petroli, a prop de Long Beach (Califòrnia)

FOTOS KEISTOFER

Modernitat

Alguns aspectes de la indústria contemporània, propis per exaltar l'esperit anti-artístic... dels artistes.

Maria Vila

*L'eminent primera actriu del
Teatre Català Romea en
dues de les seves creacions*

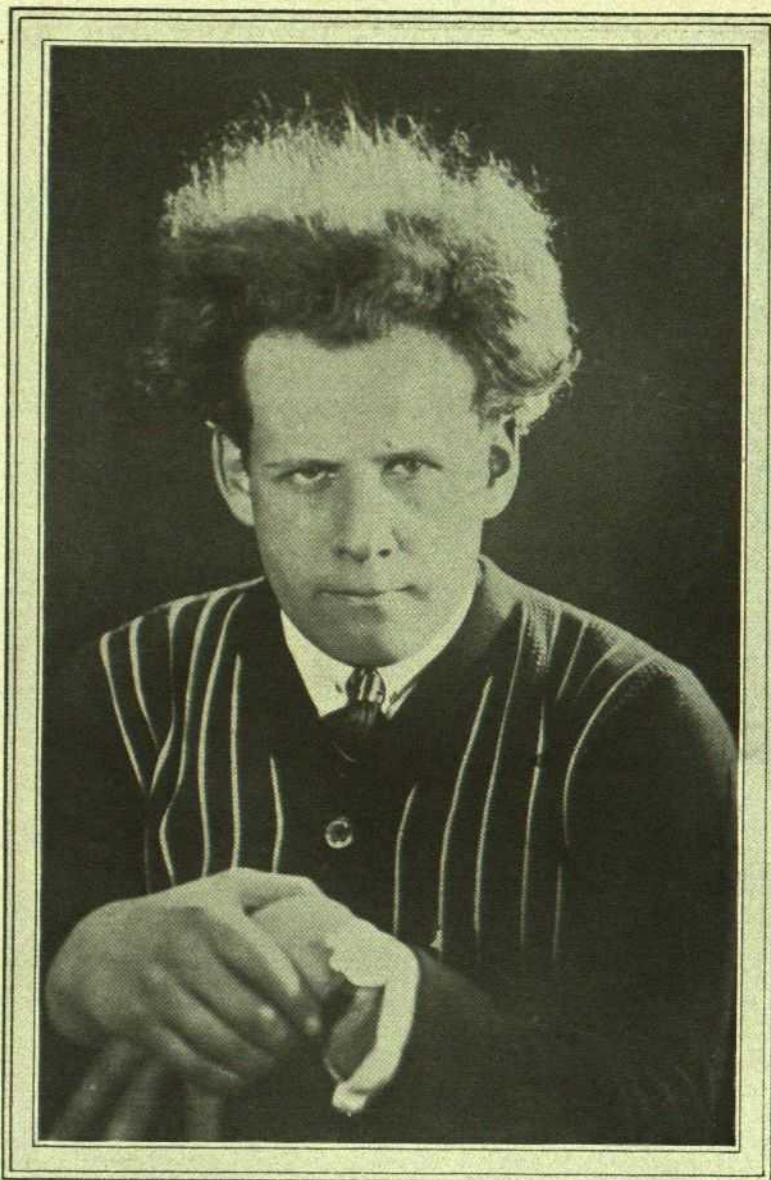
FOTOS MASSANA

*En "El jardí abandonat" de
Santiago Rusiñol, vestint les
gales d'una dama romàntica*

*En "La bruixa blava" de
Juli Vallmitjana, adoptant
els posats d'una pescadora*

Eisenstein, el famós director cinematogràfic rus, autor de les pel·lícules "Polèmkín" i "Eluita en la terra", considerades com a obres mestresses de l'art silenciós, que ha estat expulsat de França no fa gaires dies, alhora que era prohibida la projecció dels esmentats films.

Els soviets que no han tingut la fortuna de promoure la revelació de grans escriptors ni de grans pintors, han vist en canvi l'abrivada d'aquest estupend artista de la plàstica movent... Però, la tendència que anima els seus films li oeda la glòria i el profit que aconseguiria en els països capitalistes

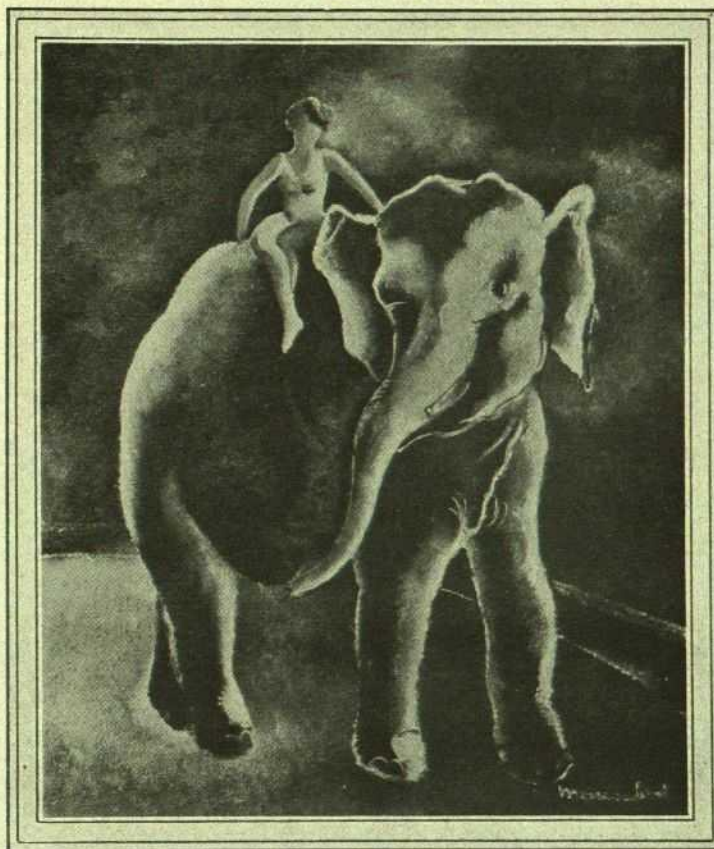
«Banyistes», pintura de l'artista francès J. Marembert

«Calvacada», una altra pintura del mateix artista del qual parla el nostre corresponçal parisenc

El francès és ben bé un celto-llatí; és a França on es troba més abundantment i més característicament el tipu d'home de lletres que no és ni universitari, ni novel·lista, però que refà a consciència la història i es manté a igual distància de la massa sàvia demostració ibèrica i de la massa genial i intuitiva imaginació ibèrica. Però aquest caient especial de la intel·ligència (puix que es tracta més aviat d'una circumvolució especial de cervell, que no d'una doctrina) mai no havia tingut avinentesa de manifestar-se davant un cas concret. Cap d'aquests superbs artesans de la veritat — que són els millors i els més conscienciosos propagandistes de la cultura francesa — no havia encara aplicat a un home vivent el seu mètode de constructor d'artifici a base de documents reals. Cap d'aquests esperits generalitzadors, més aviat organitzadors de sistemes que creadors d'una filosofia, no havia tingut la sort de trobar-se amb un tema d'actualitat com Clemenceau. Georges Suárez, acaba de fer entrar purament i simplement la tècnica de la vida novel·lada en el reportatge o vice-versa. Només a París es troben homes de lletres que siguin metòdics fins a aquest punt, sense faltar, d'una banda a llurs ocupacions essencials i d'altra banda sense perdre de vista el pla de llur llibre, arriben a despulgar tota la biografia de llur tema i a mantenir-lo en una atmosfera de pura realitat. Georges Suárez ha llegit — n'he tret el compte — més de 125 llibres entre els quals alguns in 4.º, i recomençant el cop magnífic dels Goncourt historiadors, introdueix en la seva vasta biografia preliminar les col·leccions dels diaris que ha consultat, situant així els arxius al lloc que els pertoca davant els erudits de la vida moderna.

És així com en el moment que el General Weygand es prepara per discutir les memòries de Clemenceau i que una polèmica és a punt d'encendre's entre els defensors de Foch i els de l'ex-president del Consell de Ministres, tenim, gràcies a Suárez, un llibre de més de 600 pàgines sobre tot el que apassionà el «Tigre», des del dia que va sorgir l'idealisme republicà fins al vespre en què començà de prevaler l'imperialisme del diner. 1870-1928. Cinc mil milions als prussians, dos cents mil milions als americans. França entre aquestes dues enormitats. Suárez ens pinta l'home que va confessar: «he fet tota la vida política per a mi», sota aquest títol: «La Vie orgueilleuse de

Marembert.—L'Elefant

LLETRA DE PARIS

GEORGES SUAREZ I CLEMENCEAU.—
MAREMBERT CAPGIRA LA ILLUSTRATION

PER ADOLPHE DE FALGAIROLLE

Georges Clemenceau» (Ed. de France). Calia una humilitat de benedictí, lluny de l'altivesa del filòsof o del moralista de la història, per haver projectat i reeixit aquest llibre que no poden ignorar els contemporanis de la guerra de les democràcies que va finir amb una pau signada pel vell vendedà.

..

D'un temperament ben diferent és el d'aquest jove pintor que sense adonar-se (dóna la casualitat que els dos protagonistes d'aquesta lletra de París són d'una modèstia semblant) va tal vegada a obrir una via nova a la il·lustració dels llibres.

En un dels fogars d'art més curiosos de París, Marembert ha compost algunes il·lustracions per a llibres de versos que són — ¿per què ens estariem d'usar el mot profà però exacte? — originals.

Per als poemes de Maria-Pia Berico: «Navires», en les edicions de la revista «Sagesse» Jean Marembert ha innovat. Fins avui l'artista realitzava plàsticament una frase o una proposició gramatical, fins la imatge d'un fragment de frase. En les novel·les era lamentable. «Agata entrà vestida amb un païama dins l'hivernacle» i de seguida

veïeu la persona que respon a les entrsesenyes d'Agata dins una estada que respon a la indicació del text amb més o menys gràcia. Pel que fa als poemes el dibuix es limitava al tret o bé s'acontentava de volums que podien evocar els núvols...

Marembert ha reflexionat, car el seu modernisme no s'engega fins a tant que la intel·ligència ha comprovat les palanques de comandament, i ha arribat a la conclusió que l'il·lustrador no tenia dret de triar un moment del poema, sinó que devia al poeta el text íntegre. I heus ací com ens ha donat diversos moments del mateix poema en una sola fulla de paper.

Jo compararia aquest procés dinàmic d'il·lustració al de l'escena giratòria del Teatre Pigalle que permet la representació d'una sola acció en llocs immediats i succeus.

Com que la visió del lector és més ràpida que la de l'espectador, sorgia el problema de l'harmonia; ¿com fer agradable a l'ull la juxtaposició de formes i de colors sovint rivals?

Marembert ha pogut triomfar d'aquest obstacle gràcies a l'entrenament que ha adquirit en la seva lluita contra la finalitat del Sobrerealisme. Sense haver fet mai cubisme, Marembert el va estudiar. Les seves obres primeres en porten el senyal, participen del poder de vibració colorística dels angles del cubisme sense que aquest imposi la seva delimitació especial als volums que tracta. S'havia, doncs, alliberat ja de l'esclavatge d'una certa pesantor terrestre. Era normal que acabés per adoptar el moviment de partida del Sobrerealisme, procurador d'inspiracions independents.

Però Marembert ha ordenat aquest Sobrerealisme. Marembert accepta l'inconscient com mitjà per sortir de la realitat, però és (prou que es veu en les teles que reproduïm) alliberat de tota contingència anaturalista com «L'Elefant» i «Cavalls» per assolir l'altra realitat, la de l'esperit, l'equilibri de la qual no obeeix a l'extracció d'un centre ordinari de gravetat, però ha de sotmetre's tanmateix a regles estrictes de gravitació. Aquest sobrerealisme o sense sobrerealisme, esdevé emocionant (doncs sensible, amb surrealista) en els nus com per exemple «Banyistes».

Els tons mateixos de la paleta de Marembert tenen aquella lleugeresa que no és pas la densitat gairebé gasosa dels colors a la Marie Laurencin, sinó l'agilitat aèria dels cossos sòlids impregnats de miques movents.

JOAN BUSQUETS

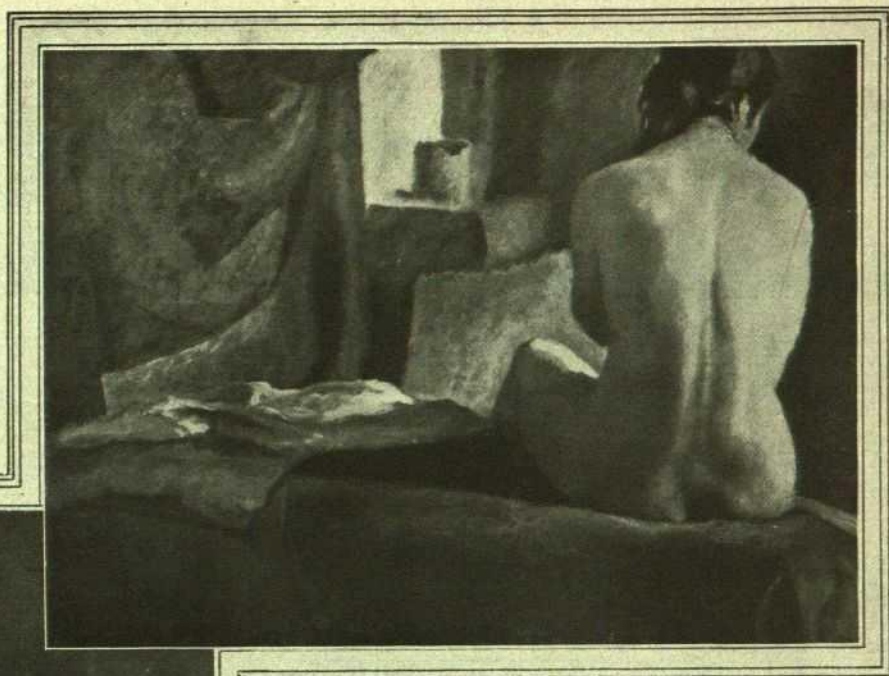
presenta

el bell despatx presidencial de la Diputació de Tarragona en dos aspectes diferents. Una discreta comprensió de l'art decoratiu aplicat a l'agencament dels estatges oficials, ha permès al conegut moblista Joan Busquets, d'aliar encertadament la dignitat amb l'elegància.

ANTONI MATARÓ

ENS PRESENTA ACTUALMENT
LA PRIMERA EXPOSICIÓ DE
CONJUNT DE LES SEVES OBRES

*Dona nua. Bella
pintura que va
consumir-se en un
incendi del taller.*

*"Noia sent mitja".
Obra que figura en
l'actual Exposició
que té lloc a les
Galeríes Arenyes.*

CONVERSES FEMENINES

Miracles d'Amor

Què restarà a dir del prodigiós problema de l'amor! Realment l'amor fa miracles. N'hi ha prou d'observar al nostre voltant, n'hi ha prou que ens observem nosaltres mateixos (que bé tindrem alguna experiència instructiva) per convèncer-nos que l'amor és bruixot.

Per començar, constatem un fet: l'amor embelleix. La dona menys agraciada quan aconseguix enamorar un home, si més no, apareix com una beutat. Als ulls del

Tan bon punt un home dona entenent que troba adorable una dona, els seus congèneres cuiten a fixarse amb una predisposició favorable. «Ah, doncs, mira: no és tant lletja com semblava a primera vista» comença de mormolar el gremi masculí, obeint una consigna tàcita.

L'amor no sols dona bellesa. També confereix intel·ligència. Els enamorats, sense gaire esforç, es jutgen recíprocament com a llumenars de singularíssim esplendor. «Que bé que raona la meua reina!» sospira ell en els bons moments. «¡Amb quina lògica tan sorprenent argumenta el meu estimat!» pensa ella en les hores felices.

Encara va més enllà el poder taumatúrgic de l'afecte. A més a més, de la bellesa i

seu enamorat... i als ulls dels altres. L'exemple és encomanadís.

de la intel·ligència, atorga la bondat. Els veritables enamorats—no parlem, és clar, dels professionals del flirt—s'atribueixen mútuament un cor d'or.

Per si aquests dots fossin insuficients, un filòsof francès ha volgut augmentar-les. «La dona estimada sempre fa bona olor», ha dit.

¿Tanmateix arriba fins a aquest punt el poder miraculós de l'amor?

Ho diu un filòsof, doblat de poeta i no tindrem altre remei sinó creure'l. Però, tot creient-hi, és un bon consell, procurem no posar-lo a prova inútilment. Allò que els mortals poden fer sense gaire pena, no és just que ho implorin dels déus com un favor celestial. Tenint una bona sala de bany, sabó «Maderas de Oriente», «Colonia Joya» i el magnífic repertori d'extractes que elabora *Myrurgia* no hi ha necessitat de refiar-se dels miracles de l'amor. Més aviat és l'amor qui es refia d'aquestes creacions perfectes... Una dona és agradable per a l'enamorat... i per als que no n'estan — cosa que sempre és oportuna.

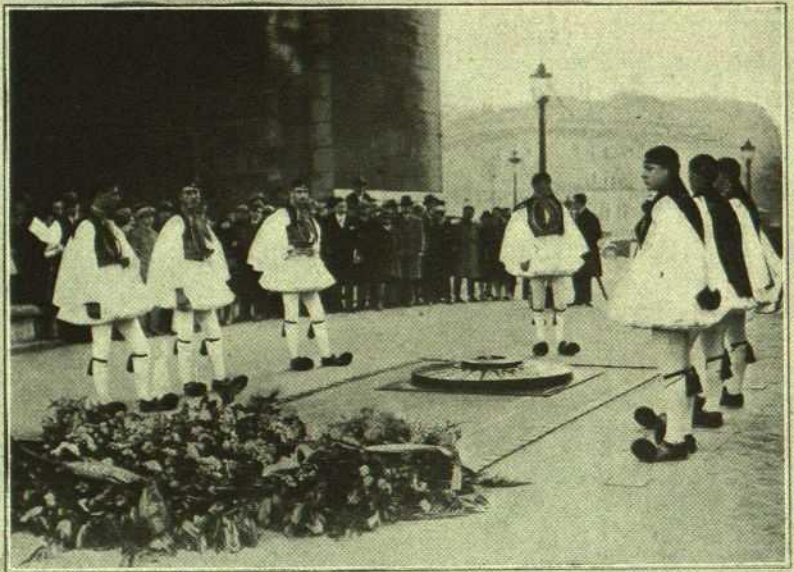
MYRURGIA

ANIVERSARIS

La humanitat ja és vella. Cada ciutadà, així que té ús de raó, es troba amb un enorme capital d'història del qual moltes vegades no sap què fer i d'altres, es decideix a fer-ne un ús perillós. Moltes guerres, d'on surten sinó d'un enfit d'història? Segurament perquè parem esment a aquest aspecte de la cultura, alguns pensadors moderns preconitzen un oblit general de la història, únic camí, a judici llur, perquè els pobles arribin a entendre's i a reconciliar-se de debò.

No obstant, mentre aquesta supressió dels manuals històrics i de les càtedres on s'ensenya la divina ciència d'Herodot, no sigui un fet consumat, ¿quin remei ens toca sinó acreditar la nostra informació, tot commemorant els grans aniversaris que passen amb tota la pompa que mereixen?

Cap país s'oblida de fer-ho. Més aviat podríem assegurar que hi ha una mena de sorda competència entre les nacions modernes a veure quina pot celebrar més aniversaris. Pobles petits, d'origens modestos, pobles que talment semblen acabats de néixer, cuiten a carregar llurs calendaris civils amb un rengle de commemoracions i d'efemèrides. No volen fer un mal paper al costat dels grans pobles que gaudeixen dels beneficis d'uns grans santorals patriòtic, científic, artístic i literari. Si tots no poden tenir una data enlluernadora com la batalla de Marengo, o la invenció de

Soldats grecs voltant, a París, la tomba del Soldat Desconegut, el dia aniversari de la Independència de Grècia

la Impremta, o el descobriment d'Amèrica (avui tan compromès per les investigacions del savi Doctor Ulloa) o la mort de Sòcrates o la naixença del Dant, no deixen de trobar poetes estimables o picabaralles que sense gaire *camouflage* es poden convertir en motius d'un aniversari nacional que ofereixi als oradors i als pintors del país una colla de pretextos per palesar llurs talents.

És clar que ni l'aniversari de l'exquisit poeta Andersen, celebrat adés a Copenhague, ni la independència de Grècia, celebrada a més a més d'Atenes, a París i altres ciutats del món, no pertanyen a aquesta darrera mena d'aniversaris. Tots dos tenen consistència; tots dos mereixen un respectuós esment. Andersen, ha estat la rel d'una de les formes més sen-

sibles i fines de la literatura per als infants. Hi ha una fórmula Andersen que ara, a còpia d'haver-la vista imitada i estafeta, pot semblar-nos poc important, però que en el seu temps constitueix una veritable revelació.

Quant a la independència de Grècia, sens dubte la nació que avui ocupa el territori on va aconseguir-se «el miracle grec» no té gaire dret a una admiració sense límits, ni sembla ben bé hereva del poble de Plató, de Sòfocles i de Fídies. És innegable. La il·lusió amb què alguns poetes i artistes de l'època romàntica varen defensar la causa de Grècia i varen combatre el domini turc, no s'ha vist gaire ben recompensat... Però, en fi, era una mena de compromís d'honor per a Europa de restaurar tot allò que semblés restaurable sobre el terreny de l'antiga nació, mare de totes les ciències i de totes les arts.

N. R.

La multitud congregada a la Plaça de la Ciutat de Copenhague per retre homenatge al poeta i contista Hans Christian Andersen

LA SEDA ARTIFICIAL DE FILAMENTS MES FINS

Preferida pels fabricants de MITGES A MALLA FINA

Adreces de fabricants i venedors de mitges, crespens i articles AGFA i AGFA TRAVIS seran facilitades gustosament per la casa

Exclusiva de venda per a Espanya:

Consell de Cent, 403
Teléfans 51577 i 51578

JOSEP MARIOL ARMENGOL

BARCELONA
Dir. telegràfica MARIGOL

PERE BRUNA I L'EQUILIBRI PLÀSTIC

(Continuació de la pàg. 149)

ha moments purament — puerilment — sensibles. Recordem ara les seves delicioses teles: «Esports de neu, de Chamonix» (núms. 2, 14, 17, 18 i 19). Obra de pura sensibilitat és també alguna de les natures mortes — les menys interessants — que figuren en l'exposició.

Hi ha algunes teles — «Pagesa d'Auvèrnia» (15), «La noia del mocador blanc» (8) — a les quals el problema que amb tanta decisió es planteja el pintor és resolt amb una mena de dolorosa violència, que afegeix una superior emoció intel·lectual al visitant. En altres, en gairebé totes, la solució plàstica emergeix amb una deliciosa naturalitat. Segons fórmula de tots els classicismes, un vel de vencedora serenitat cobreix les terribles inquietuds de la lluita per a arribar-hi.

* *

Intel·ligència, Sensibilitat, Passió. Heu-vos ací els tres elements que juguen magníficament el joc de la plàstica de Pere Pruna. La preponderància de qualsevol d'aquests tres elements n'assenyala la trajectòria, dins l'obra total d'aquest artista. Tota ella presidida per la seva autèntica espiritualitat de gran pintor de raça. Pintor d'equilibri. Cap entusiasme sense contenció. Cap trajectòria sense fre. «La formosor de les flors, senyores, és la seva gravetat»: «La veritable gràcia és severa», deia parlant de Pere Pruna el poeta Max Jacob. L'equilibri plàstic ascendeix definitivament la pintura a un primer terme en la jerarquia de la intel·ligència.

Biskra, la reina dels Zibans

(Continuació de la pàg. 165)

de la llum en les magnífiques sortides i postes de sol.

Vagar una nit a la claror de la lluna per aquells camins on el silenci és imponent, i només sentint al lluny l'estrident tonada dels instruments que marquen el ritme a les dansarines, és un record que es serva sempre més com una cosa incomparable. Hem evocat les estampes cromàtiques; la d'aquesta hora és una estampa dolça, de tons suaus, en la qual es destaca la blancor de les xilabes i la de les lloses de marbre de les tombes sembrades al peu de les figueres, prop de l'aigua.

I al matí a l'hora de l'alba, el *muhezín*, del cim del minaret runós, desgrana i gesticula una pregària...

MIQUEL JOSEPH I MAYOL

¿NO HO SABIEU?
PER A CADA ROSTRE
HI HA UNA CAPSA DE

POLVOS.

MYRURGIA

QUE TANCA EL SORTILEGI
SÚBTIL DE LA JOVEN.
TUT I DE LA BELLESA.

MYRURGIA
BARCELONA

Premiat en el concurs de 1930

E. TAPIAS

COIFFEUR DE DAMES

CLARIS, 26

TELEFON 10327

Casa premiada en els concursos que ha pres part des de 1926 a 1930

Consulti's el Sr. E. Tapias en postissos, tints, ondulació permanent, etc., sense cap compromís.

TOMAS AYMAT

MANUFACTURA DE TAPISSERIES
D'ALT I BAIX LLIÇ
I CATIFES NUADES A MA

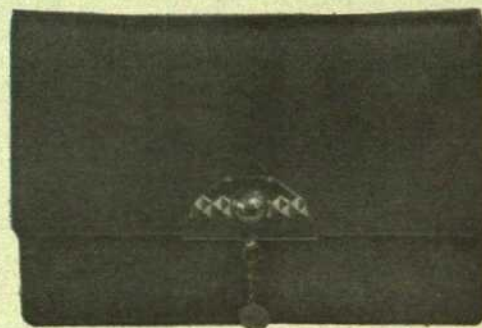
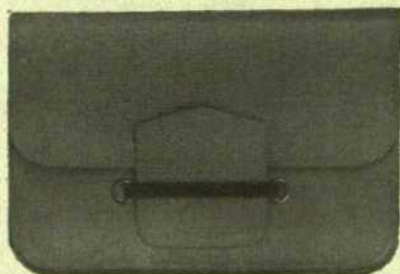
LA MANUFACTURA PROJECTA EN ORDENACIÓ AL
LLOC QUE S'HA DE DECORAR O ENCATIFAR O BÉ
EXECUTA SEGONS PROJECTE DEL QUE FA L'ENCÀRREC

Carrer d'En Villà

SANT CUGAT DEL VALLÈS

Telèfon núm. 20

LLORENS
MONEDERS

VALENCIA, 213

S. VERDAGUER

Ronda Universitat, 9
Telèfon 10421
BARCELONA

**LAVABOS, BIDETS,
BANYERES, etc.**

**Un tractament
complet
per a la pell...**

és l'ús combinat
de la Crema, els
Pòlvors i el Sabó
Simon, que impri-
meixen la joventut
en el rostre de les
dones.

CRÈME SIMON

**FABRICA DE
PRODUCTES
CERAMICS**

Cassimir Vicens

Rajoles, Articles de Cons-
trucció i Terres Cuites

Carrer Tallers, 72 - Telèf. 15644 - BARCELONA

SASTRERIA CAMISERIA

SENYORA-CAVALLER CORBATERIA
I NENS - UNIFORMES I NOVETATS

SOMBRERERIA

PARAIGÜES I BASTONS

CORTS CATALANES, NÚM. 578
(tocant la Plaça Universitat)
TELEFON NÚM. 32902
BARCELONA

MORINIGO

Roba interior de luxe
per a Senyores
Camiseria i Sastreria a mida
Trousseaux - Llenceria
Sueters - Pullòvers
Vestits de Punt
Impermeables - Abrics - Bates

MITGES

4, Claris, 4

BARCELONA

LA NOSTRA PORTADA

UNA PINTURA DE VICENS LOPEZ

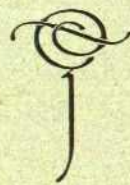
Vicens López, descendent d'una família d'artistes, era nat a València en 1772. Segurament va sentir la seva primera vel·leïtat pictòrica sobres la seducció de Juan de Joanes puix va recordar-ne fins a la vellesa, el concepte de «minucios consciencios i cercador incansable de la perfecció».

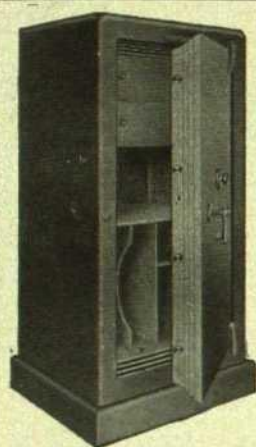
Fou pintor de càmera de Carles XIV, de Ferran VII i de la Regent Maria Cristina. La influència clàssica de David, duta de França per Josep de Madrazo, Aparicio i Joan Antoni Ribera, així com la de Mengs i Tiépolo degueren guiar els seus primers passos, sense que es deixés dominar per cap d'aquests mestres. Tampoc va deixar-se arrossegar per la manera revolucionària, esbarjosa i desimbolta de Goya. Fou, doncs, un pintor personal que va mantenir-se independent de la correntia classicista de David i Ingres, el seu contemporani, i de la romàntica aleshores naixent.

Dibuixant formidable, conciençós, profund cultivador de la pintura al tremp i el fresc amb gran coneixement d'aquests procediments. Consagrat després al retrat, les seves teles han recollit les fesomies dels personatges més remarcables del seu temps, reis, nobles, polítics, clergues, grans dames, militars, aconseguint felicíssimes semblances i palesant una veritable vistuositat en les pintures dels vestits, les puntes, les joies. Pot dir-se que després del geni de Goya, pocs l'igualen en el difícil art del retrat.

A Barcelona existeixen força quadros de Vicens López. A més a més dels del Museu de l'Art Modern, mereixen especial esment els que ha col·leccionat amb gust i tacte, el Sr. Josep Bertran i Musitu, entre ells el retrat de D. Mariano Llián, veritable esplai de riquesa i domini. Els que poseeix el Sr. Rómulo Bosch i Catarineu, destacant el dels comtes de Perelada. Posseeixen també bons retrats d'aquest pintor els Srs. Valenciano, de Montaner i altres.

El que reproduït, decora la nostra portada és el retrat del Sr. Carles Bosch i Romanà, arquitecte, indubtablement d'origen català; propietat del Sr. Generós Ariés és sens dubte una obra de la millor època de Vicens López per la seva sobrietat, ampla factura, bellesa del color i elegància.

Bàscules Pibernat

Arques per a
cabals

Parlament 9 i 11 - BARCELONA

SALA BARCINO

EXPOSICIÓ PERMANENT DE PINTURES

MARCS :: MOTLLURES :: POLICROMATS

RELLEUS :: OBJECTES D'ART

V. GARCIA SIMON

RAMBLA CATALUNYA, 29 TELÈFON 15677 BARCELONA

Les mitges J. M. M. les té en venda exclusiva

J. MARTÍ MARTÍ, S. A.

PASSEIG DE GRACIA, 27

raspalls per a tots els usos

● **articles de neteja**

objectes per a presents

rambla de catalunya, 40

telèfon 21151 - barcelona

Montserrat Ribas

7, Rambla de les Flors, 7

*Roba blanca - Equips i paneretes
per a senyora i nens - Elençols
i manteleria*

*Originals vestidets
per a Primera Comunió*

*Gran assortit en vestidets
per a nens a preus sumament
baratissims.*

**SI ESPERA
UN BEBE**

DEBE VIGILAR QUE
SU ALIMENTACION REPRESENTA UN CAUDAL
DIARIO DE ENERGIA VITAL. TOME CADA DIA
HARINA LACTEADA NESTLÉ
alimento completo, riquísimo en vitaminas y
sales minerales, que le servirá de positivo sobre-
alimento, suministrándole abundantes fuerzas de
reserva para todas las exigencias orgánicas de
su estado, asegurando un fácil y normal desa-
rrollo al hijito que con tanta ilusión espera.

Pida Vd. a **SOCIEDAD NESTLÉ, A. E. P. A.**, Via Layetana, 41,
Barcelona, un ejemplar del folleto **A LA FUTURA MADRE** que
le será remitido gratuitamente junto con un bote muestra
de Harina Lacteada Nestlé

DEPILATORI NIEVE

USI' L SENYORA!

i conservarà la seva pell
sempre fresca i sense repel

Preparat per
Lo Florido
BARCELONA
APARTAT 229

VISITEU LA GALERIA AÑÉS

Portaferrissa, 6
principal
Telèfon 17632

QUADROS
ANTICS I MO-
DERNS. DE
COLLECCIÓ I
DECORATIUS

NAFTALINA CONTRA LES ARNES

Xocolata TORNE ALIMENTA MOLT BÉ

Fàbrica i Despatx: Carrer Baix de Sant Pere, 44 - BARCELONA

De fa 40 anys hi ha cases a Barcelona que treballen amb la superior màquina per cosir **KAYSER** sense haver tingut mai la més petita interrupció.

Venda a terminis i al comptat.

GUSTAU WEINHAGEN I C.^a
Diputació, 273 (entre Passeig de Gràcia i Claris)
BARCELONA

Perruqueria per a senyores

ONDULACIÓ PERMANENT
"EUGENE"

Massatge ultra-violeta

Rambla del Mig, 7 (davant del Liceu)
INSTITUT DE MASSATGE

CASA REÑÉ

**Còpies
i
Circulars**

Julia Portet, 18-Telèfon 18053

FABRICA DE GENERES DE PUNT

Abrics, Sueters, Pullovers, Mitges
i altres articles del ram, a mida

Villarroel, 47

Telèfon 34257

ACADEMIA COTS

Av. Porta de l'Angel, 38 - Tel. 18953 - Ap. 782

Comerç - Idiomes - Taquigrafia - Mecanografia, etc.

Classes selectes - diferents salons aules per separació d'ambdós sexes amb totes les comoditats desitjables. Classes econòmiques a 5 pessetes mensuals

MOBLES MAGATZEMS POMPEYA

Salmerón, 75 - Telèf. 75095

CASA BORRULL

Xarxes per a tennis, futbol, etc. - Hamaques
Bosses - Cortines de xarxa - Articles de pesca

Plaça de les Olles, 9

ANDORRÀ

SERRALLERIA D'OBRES
FERROS ARTÍSTICS

Carrer St. Pau, 69

Telèfon 17204

**LLIBRERIA
CATALONIA**

GRAN ASSORTIT
DE LLIBRES

Plaça Catalunya, 17
Telèfon 12456
BARCELONA

ORFEBRERIA SALES BALMES, S. A.

Fàbrica d'articles de plata de llei per a presents i servei de taula
Portaferrissa, 4

BARCELONA

Medicaments puríssims :: Específics

Farmàcia Dr. Masó Arumí

Del Doctor Nadal :: Rambla Canaletes

Callicida Masó és el millor

**CAPSES DE LUXE PERA CASAMENTS
BATEIGS i PRESENTS
S^t PAU, 38. BARCELONA**

**CASA
BARCHUÉS**

A primers de juny, sortirà tots els dimecres

Imatges

REVISTA GRAFICA D'ACTUALITATS

24 pàgines de gran format impreses en rotogravat

Reportatges - Informacions - Actualitats

SUBSCRIPCIÓ

Barcelona. . . **10'—** ptes. semestre

Fora **10'50** » »

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

LLIBRERIA CATALONIA

Plaça de Catalunya, 17

NÚMERO SOLT: 40 cèntims

**TALLER DE
CORBAR CRISTALLS**

**FÀBRICA DE MIRALLS
BISELATS DE TOTES MENES**

CALÀBRIA, 295
(XAMPRA LONDRES)

TELÈFON 34775

BARCELONA

**LA LECHE
INNOXA**

*Limpia, suaviza,
nutre el cutis*

*y
da a la cara
la frescura
de la juventud*

INNOXA
POLVOS - MOUSSE - CREMA - JABÓN

CICLES ACCESSORIS PER A
BICICLETES I MOTOS

A. SANROMÀ

Balmes, 62 - Tel. 12303
BARCELONA

Demanin catàlegs

SPORTS

Tota Casa Comercial
ben organitzada es
serveix del sistema

KARDEX

FICHAS A LA VISTA

És la base de la PROSPERITAT

Demani una demostració pràctica a

Rudy Meyer

Via Laietana, 4, baixos

Telèfon 17364

L'engreixament

es redueix mis-
teriosament;
useu la nostra
faixa especial
per a cavallers
de components
elàstics i elimi-
nareu les capes
adiposes de
vostre ventre, i
a l'ensem guai-
nyareu agilitat

DEMANEU DETALLS A
J. M. TORRUELLA
ESPECIALITATS ORTOPÈDIQUES
FERNANDO, 24
Especialitats en Suspensaris, Genolleres i Turmellers
elàstics per a futbolistes

Cinta d'amiant per
a frens d'automòbil

BORRAS - SAULEDA

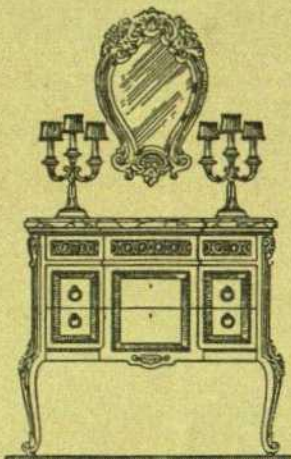
Usant-la protegiu la
indústria nacional, viatja-
reu amb major seguretat
i estalviareu diners.

Exigiu-la del vostre proveïdor i jutgen

Fabricant:

Josep Sauleda - St. Pol de Mar

MOBLES FORNONS

Salmeron, 102

Ros d'Olano, 6

Telèfon 74915

Exposició i venda
als mateixos
tallers

ACADEMIA PRACTICA

COMERÇ I IDIOMES

Fontanella, 4 - Tel. 16716

Asmàtics - Bronquitis - Tuberculosos

si voleu lliurar-vos de vostres
malalties, feu sempre ús del

Xarop VIAN

compost amb extrets de diverses plantes me-
dicinals, les quals tonifiquen els bronquis i
pulmons, fent desaparèixer la irritabilitat
i infecció, sens causar perjudici a l'estómac

Laboratori "EL SIGLO"

Sant Pau, 33

Barcelona

DEMANI/ MOSTRA A L'AGENT GENERAL A E/PAIYA

GA/TON C.RIVAL/ RONDIA /ART PERE 27 BARCELONA

EL QUAL PROPORCIONARA EL MITJA D' OBTENIR GRATUITAMENT TADON/ ILICITIM/ DE DELFT

DECORAT BLAU ORIGINI ALI CONSUMIDORS DEL CACAO BEN/DORP

CARME, 77 CARBONELL TELEFON 17734

Portes d'acer ondulades :: Serralleria d'obres i artistica :: Fumisteria, etc.

XOCOLATA

PENAGOS

AMATLLER